

JAARVERSLAG

Stichting BLICK op onderwijs

2019

INHOUDSOPGAVE

BESTUURSVERSLAG

VOORWOORD VAN DE BESTUURDER	4
VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT	6
1. HET SCHOOLBESTUUR	10
1.1 Organisatie	11
1.2 Profiel	19
1.3 Dialoog	20
2. VERANTWOORDING BELEID	24
2.1 Onderwijs & kwaliteit	25
2.2 Personeel & professionalisering	35
2.3 Huisvesting & facilitair	43
2.4 ICT voor de toekomst	47
3. FINANCIËN	50
3.1 Bedrijfsresultaat: stand van zaken	50
3.2 Continuïteit: ontwikkelingen	56

JAARREKENING

4. JAARREKENING	72
4.1 Grondslagen	72
4.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	73
4.3 Grondslagen voor de resultaatbepaling	81
4.4 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht	83
4.5 Balans per 31 december 2019 na resultaatbestemming	85
4.6 Staat van Baten en Lasten over 2019	86
4.7 Kasstroomoverzicht 2019	87
4.8 Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2019	88
Model G	97
4.9 Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa	98
4.10 Toelichting op de staat van baten en lasten over 2019	101
4.11 Gebeurtenissen na balansdatum	109
Model D – Gegevens over de Rechtspersoon	110
Model E – Overzicht verbonden partijen	111
Model F – WNT	112
Model H – Bezoldiging bestuurders en toezichthouders	112
Ondertekening	119

OVERIGE GEGEVENS

Overige gegevens / Controleverklaring	120
---------------------------------------	-----

Voor u ligt het jaarverslag van de Stichting BLICK op onderwijs. BLICK is een onderwijsorganisatie voor openbaar onderwijs, met 8 basisscholen, een sbo-school en het IJsselcollege voor voortgezet onderwijs met twee locaties. Het afgelopen jaar is vooral ingezet op rust en vertrouwen in de organisatie en is o.a. gewerkt aan een gezamenlijk kwaliteitskader. Elke school kan binnen dit kader nader invulling geven aan een eigen onderwijsconcept, passend bij de eigen leerlingenpopulatie en omgeving. In 2019 zijn de kernwaarden en eigenheid van de verschillende scholen vertaald in frisse vormgeving en vernieuwde websites.

In het 3e kwartaal van 2019 heeft de Onderwijsinspectie BLICK bezocht in het kader van haar vierjaarlijks onderzoek naar de kwaliteit van bestuur en scholen. In dit onderzoek zijn 6 scholen bezocht. Daarnaast was er een voortgangsgesprek op het IJsselcollege, locatie Pelikaanweg. Al met al een enerverende periode, mede omdat er naast het interim bestuur ook op twee basisscholen sprake was van interim schoolleiding en de schoolleiding van het IJsselcollege in 2019 volledig vernieuwd is.

Wat gaat goed? BLICK heeft een breed, eigen kwaliteitsbeleid ontwikkeld. Met een kundig audit team is een nulmeting uitgevoerd op bijna alle scholen. Er is daarnaast een fundament gelegd voor een professionele cultuur waarin men van en met elkaar kan leren. En het financiële beheer is in orde.

Wat moet beter? BLICK moet verbetermaatregelen nemen om de onderwijskwaliteit op alle scholen te verbeteren. Met gezamenlijke professionalisering en het verder ontwikkelen van een cultuur waarin verbeteringen en resultaten worden verantwoord, ieder vanuit zijn eigen rol. De kwaliteit van het onderwijs op één van de basisscholen is 'zeer zwak'. Met een stevig verbeterplan onder leiding en uitvoering van een interim-directeur moet de bestuurder zorgen dat de kwaliteit van deze school binnen een jaar verbeterd is.

Stichting BLICK laat een aantal roerige jaren achter zich. In 2019 hebben meerdere mensen de organisatie verlaten en zijn nieuwe verwelkomd. In oktober 2019 is met mijn benoeming als nieuwe

voorzitter college van bestuur ook afscheid genomen van Mini Schouten, bestuurder a.i. De organisatie is daarmee in een overgangperiode terecht gekomen die min of meer parallel loopt met het formuleren van nieuwe strategische doelen voor de periode 2020-2024. In 2019 heeft een fusie-evaluatie plaatsgevonden die hiervoor de nodige aanknopingspunten biedt.

De krapte op de arbeidsmarkt geeft een toegenomen dynamiek binnen de onderwijssector. We realiseren ons dat werknemers en werkgevers elkaar hierbij meer dan ooit nodig hebben. Goed onderwijs voor kinderen blijven realiseren is alleen mogelijk wanneer alle betrokkenen daar met elkaar aan werken en zich verbonden voelen met BLICK. Met fris elan en de blik vooruit wordt daar momenteel hard aan gewerkt binnen BLICK.

In dit jaarverslag laten we zien hoe het onderwijs, het personeelsbeleid en de besteding van middelen in 2019 zijn gerealiseerd, zoals vastgesteld in het meerjarig strategisch beleidsplan en de begroting 2019. De belangrijkste ontwikkelingen van het gevoerde beleid komen aan bod. Voorafgaand aan het jaarverslag vindt u het jaarverslag van de raad van toezicht.

Voor de door de minister aangewezen maatschappelijke thema's voor het jaarverslag 2019 verwijzen we graag naar de betreffende hoofdstukken 'verantwoording beleid' en 'financiën'. Het (financieel) jaarverslag is opgezet volgens de Richtlijn Jaarverslag Onderwijs en in lijn van de Code Goed Bestuur en onze verantwoordelijkheid voor publieke verantwoording aan alle belanghebbenden van BLICK op onderwijs.

Aldus vastgesteld na goedkeuring door de raad van toezicht in de vergadering van 01-04-2020.

drs. Esmée Smit,
voorzitter college van bestuur

Veranderen en vooruit gaan kijken, dat was het jaar 2019 in het kort. De bestuurlijk turbulente periode van daarvoor is achter ons gelaten en de aandacht wordt weer gericht op waar het om gaat: goed onderwijs. Want dat is de belofte van BLICK: Boeiend Leren In Capelle en Krimpen (aan den IJssel). Onderwijskwaliteit en continuïteit in een regio die met krimp te maken heeft vragen de volle aandacht.

Vier onderwerpen waren belangrijk voor de RvT: het vinden van een nieuwe voorzitter voor het college van bestuur, het functioneren als een onderwijsorganisatie, het weer goed laten functioneren van de medezeggenschap, en het herstellen van de relaties met de gemeenten.

Nadat begin 2019 afscheid was genomen van Marjolein Willemsen (voorzitter CvB), is in een uitgebreide consultatie met de gehele organisatie (medewerkers, directeuren en medezeggenschap) een profiel voor de voorzitter CvB opgesteld. Ondersteund door een extern bureau is na een wervingstraject drs. Esmée Smit aangesteld als voorzitter CvB met ingang van 1 oktober 2019. Mini Schouten (voorzitter CvB a.i.) heeft per 1 december haar werkzaamheden beëindigd. De RvT bedankt Mini Schouten voor haar inzet.

Veel aandacht heeft de RvT gehad voor het functioneren van de medezeggenschap. Een onderzoek dat eerder in opdracht van de RvT was ingesteld, gaf duidelijk aan dat er tekortkomingen waren. Een extern deskundige is aangesteld die zich heeft gericht op het verbeteren van het bestuurlijk medezeggenschapsproces, de formele en reglementaire aspecten bij de medezeggenschapsorganen en hun samenstelling. Dat heeft geleid tot een situatie waarin bestuur en medezeggenschap samenwerken aan een beter Blick. Met ingang van het nieuwe schooljaar 2019-2020 zijn de vernieuwde medezeggenschapsorganen weer compleet en ingewerkt.

Ook heeft de RvT, samen met de Raden van beide gemeenten, geïnvesteerd in de onderlinge verstandhouding. We zijn blij dat er weer een open respectvolle relatie is ontstaan.

Er zijn bezoeken aan diverse BLICK-scholen gebracht. Tijdens die bezoeken is de RvT door de schooldirecteuren geïnformeerd over het functioneren van de school en ontwikkelingen waar men mee bezig is. Deze bezoeken zijn erg waardevol en zullen in het komende jaar

vervolgd worden. De ontwikkelingen bij het IJsselcollege en diverse toekomstscenario's zijn besproken. Ook heeft de RvT kennisgenomen van de resultaten in de Fusie Evaluatie Rapportage.

Begin 2019 heeft een afvaardiging van de RvT met de Onderwijsinspectie gesproken hoe de RvT de organisatie weer in rustiger vaarwater brengt. De RvT heeft kennisgenomen van de onderzoeken van de Onderwijsinspectie met betrekking tot het bestuurlijk functioneren en de onderwijskwaliteit op zowel de PO-scholen als het IJsselcollege. De uitkomsten en de gevolgen zijn met het college besproken en hebben geleid tot een programma van maatregelen dat nauwlettend door de RvT gevolgd wordt. Belangrijk is dat het inzicht hebben in datgene wat beter kan, wat de organisatie in 2019 heeft gekregen, in 2020 door een planmatige aanpak leidt tot een zichtbare en structurele verbetering van het onderwijs.

De RvT besprak het bestuursverslag en de jaarrekening over 2018 en stemde daarmee in. De RvT heeft geconcludeerd dat middelen voldoende doelmatig zijn besteed aan onderwijsdoeleinden. De begroting 2020 en de meerjarenraming zijn na uitgebreide besprekingen goedgekeurd. Vier onderwerpen zijn daarbij nadrukkelijk besproken: de noodzakelijke maatregelen om te voldoen aan gestelde onderwijskwaliteitseisen, de ontwikkelingen van leerlingenaantallen en impact daarvan op het IJsselcollege, het hebben van een sluitende begroting in combinatie met investeringen in kwaliteiten het goedkeuren van de WNT-norm op basis van complexiteitspuntenberekening.

De auditcommissie van de RvT heeft diverse overleggen met bestuurder en directeur bedrijfsvoering gevoerd over het financiële beleid, de kwaliteit van administratieve organisatie en in-control zijn. Ook sprak zij met de accountant en adviseerde zij de RvT. De nieuw ingestelde Onderwijs en Kwaliteitscommissie besprak met de bestuurder de aanpak en betekenis van de uitkomsten van de onderzoeken van de Onderwijsinspectie. Daarnaast verdiepte zij zich in de organisatie en aanpak van de interne audits.

In de nieuwe samenstelling van de RvT is uitgebreid stilgestaan bij het toezichtkader: wat willen wij met het toezicht bereiken en hoe dragen wij waardevol bij aan de doelstellingen en het functioneren van de organisatie. Dit heeft geleid tot een vernieuwd toezichtkader waarbij de Code Goed Bestuur VO als basis is gekozen. Daarnaast is de eerste

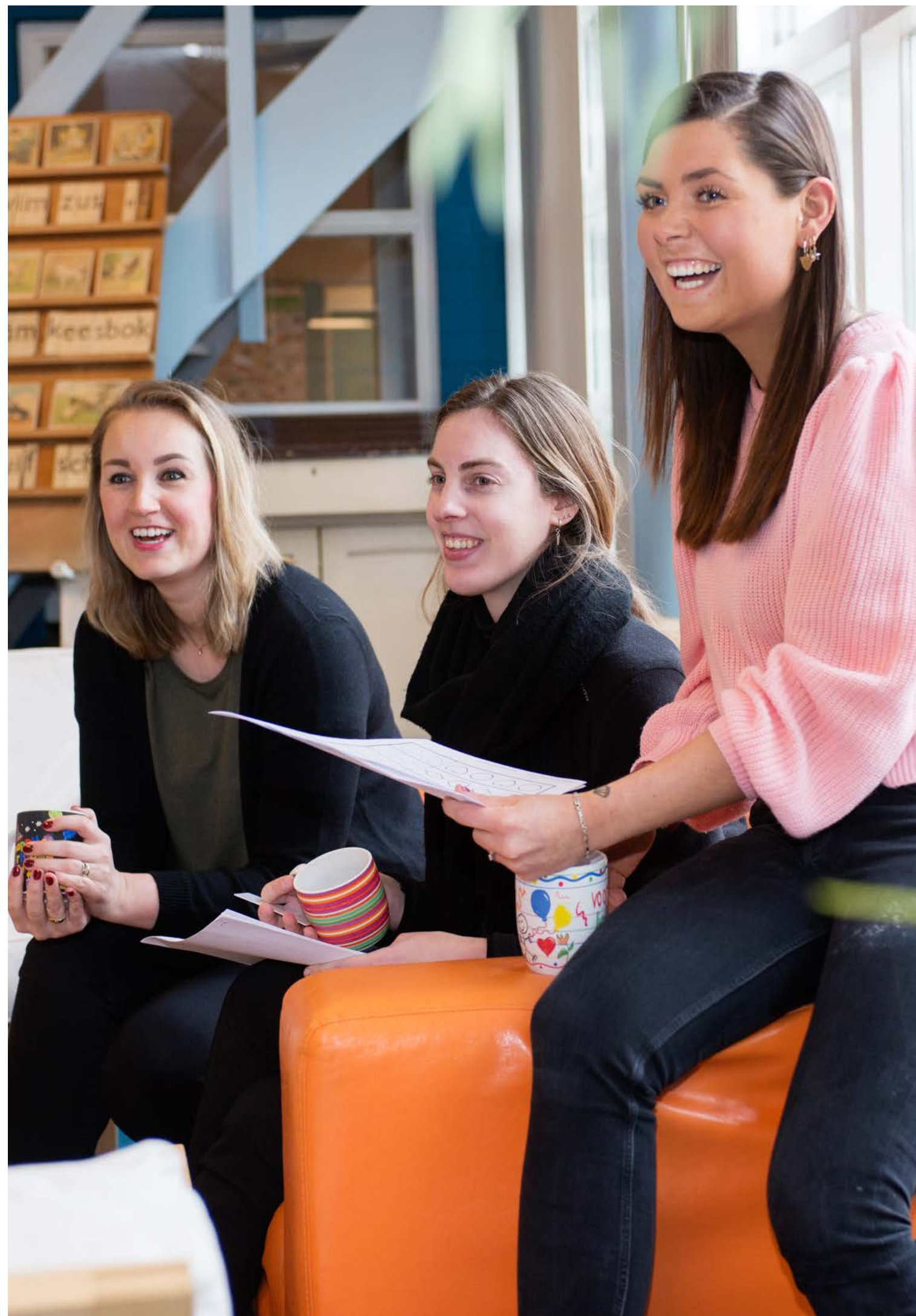
stap gezet tot vernieuwing van de reglementen van de RvT en haar commissies. Mevrouw Ilona Dulfer is gekozen tot vicevoorzitter terwijl de heer Said el Ouazizi herbenoemd is. De RvT stemde in dat haar voorzitter tijdelijk een rol opnam als waarnemend bestuurder bij een PO-stichting elders; zijn onafhankelijkheid als toezichthouder komt daardoor niet in het geding. Een overzicht van de besluiten van de RvT is separaat toegevoegd. Ook de andere functies van de leden van de RvT zijn separaat vermeld.

De zelfevaluatie van de RvT over 2019 vond plaats begin 2020. Tijdens de zelfevaluatie is stilgestaan bij ons eigen functioneren en samenstelling. Wij zijn een RvT met diversiteit: ervaringen en achtergronden in onderwijs, bestuur, overheid, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven. Wij zijn zowel inhoudelijk als qua aanpak complementair. Op grond van de zelfevaluatie passen wij de bezoeken in de school aan, zal er meer thematisch en geprioriteerd geagendeerd worden en zullen we in 2020 extra aandacht geven aan risicomanagement en HRM.

Wij zijn blij met de vele positieve veranderingen in het jaar 2019. We zien een organisatie die zich weer richt op het onderwijs en haar betekenis voor kinderen en jongeren in de gemeenten Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel. Wij zien het vertrouwen in het bestuur en de organisatie groeien en zien dat Esmée Smit de juiste persoon is voor BLICK op dit moment. We ervaren dat de positieve energie terugkomt in de organisatie. Dat neemt niet weg dat er nog veel nodig zal zijn om het onderwijs - met alle ontwikkelingen daaromheen – op een kwalitatief voldoende niveau te brengen en laten blijven. Wij hebben er het volste vertrouwen in dat dit de organisatie gaat lukken.

We willen alle medewerkers en bestuur hartelijk danken voor hun betrokkenheid, hun inzet en hun motivatie.

Raad van toezicht BLICK op onderwijs

Dit hoofdstuk bevat generieke informatie over het schoolbestuur. Hoe ziet de organisatie eruit? Waar staat het schoolbestuur voor? En met welke partijen wordt er op welke manier samengewerkt?

1.1 ORGANISATIE

Contactgegevens

Naam stichting	BLICK op onderwijs
Bestuursnummer	41545
Adres	Pelikaanweg 1, 2903 ER Capelle aan den IJssel
Telefoonnummer	085 105 02 30
Email	info@blickoponderwijs.nl
Website	www.blickoponderwijs.nl

Overzicht scholen

Met 8 basisscholen, een brede middelbare school én speciaal basisonderwijs vertegenwoordigt BLICK op onderwijs een grote diversiteit aan scholen in Capelle en Krimpen aan den IJssel. Hieronder volgt een overzicht van onze scholen. Op de eigen websites en de website www.scholenopdekaart.nl verantwoorden de PO- en VO scholen van BLICK zich naar ouders en externe belanghebbenden. De websites geven informatie over onder andere de onderwijsprestaties, de kwaliteitszorg, het effectief onderwijsbeleid en de bedrijfsvoering.

Capelle aan den IJssel

Speciaal Basisonderwijs De Bouwsteen – 11HT

Praktisch onderwijs waarbij dankzij intensieve ondersteuning en persoonlijke afstemming elk kind de aandacht en de onderwijsbehoefte krijgt die het nodig heeft. Een school met een open en rustige sfeer waarbij vriendelijkheid en samenwerken voorop staan. Door te bouwen aan (zelf)vertrouwen leren kinderen zichzelf kennen.

Directeur: Henk Beesems

www.sbdebouwsteen.nl

Capelle aan den IJssel

Openbare basisschool Klim-Op – 14DZ

OBS Klim-Op is een vreedzame school met een grote diversiteit aan leerlingen. De school creëert vanuit rust en structuur een veilige basis van waaruit kinderen leren vertrouwen te ontwikkelen in zichzelf en openstaan voor de verschillen van anderen.

Binnen didactische vooruitgang is taalontwikkeling een belangrijk aandachtspunt. Directeur: Dennis Marcussen

www.obs-klim-op.nl

Capelle aan den IJssel

Openbare basisschool de Catamaran – 15HR

OBS de Catamaran is een school waar vanuit een stevige basis van rust, structuur en houvast kinderen doelgericht tot leren worden gebracht. Elk kind wordt gehoord, gezien en elk kind heeft een eigen stem. Om kinderen niet alleen sociaal sterk te maken, wordt niet alleen gekeken naar het resultaat, maar ook naar de weg er naartoe.

Directeur: Hedy van Harselaar

www.obsdecatamaran.nl

Krimpen aan den IJssel

Openbare basisschool de Groeiplaneet – 20PN

Op De Groeiplaneet ontdekken kinderen wie ze zijn en leren ze om dat op een goede manier te laten zien. Daarbij worden ze uitgedaagd om het beste uit zichzelf te halen en open te staan voor anderen. 'Leren leren' vormt de basis voor succesvol en doeltreffend onderwijs.

Directeur: Mary Mourik / Peter de Been a.i.

www.degroeiplaneet.nl

Capelle aan den IJssel

IJsselcollege – 20BH

Het IJsselcollege heeft alle vormen van voorgezet onderwijs in huis: vmbo, mavo, havo, vwo en praktijkonderwijs. Op het IJsselcollege is er aandacht voor persoonlijke ontwikkeling en ondersteuning. Zo leren leerlingen op welke manier zij het beste leren en kunnen ze hun talenten ontwikkelen. De leerlingen leren verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen werk en handelen.

Directeur: Henk Beesems

www.ijsselcollege.nl

Krimpen aan den IJssel

Openbare basisschool Kortland – 20OQ

Kortland is een veilige school met rust, ruimte en respect. Kinderen worden hier uitgedaagd en voelen zich gesterkt om verder te kijken. Door echt naar elkaar te kijken zien kinderen elkaars verschillen en ontstaat er ruimte voor talent.

Directeur a.i.: Bertie de Beuze

www.obskortland.nl

Capelle aan den IJssel

Openbare basisschool de Tweemaster – 15KL

Binnen een veilige omgeving krijgt elk kind de ruimte om zich te ontplooien. Het onderwijsklimaat kenmerkt zich door aandacht en gastvrijheid met een open en veilige sfeer. De school helpt talenten van leerlingen te ontwikkelen en uit te bouwen. Belangrijk is helpen en leren van en met elkaar.

Directeur: Bastiaan van Dam

www.obsdetweemaster.nl

Capelle aan den IJssel

Kindcentrum Ontdekrijk – 14JK

Een kleurrijk kindcentrum waaruit kinderen in alle veiligheid leren, spelen en ontdekken. Binnen de school is een duidelijke structuur en regels die consequent worden toegepast in samenwerking met kinderen en ouders. Nieuwsgierigheid van kinderen wordt geprikkeld om te leren slimme keuzes te maken.

Directeur a.i.: Henk Lardée

www.ontdekrijk.nu

Capelle aan den IJssel

Openbare basisschool West – 15NA

Innovatief onderwijs, waar kinderen met en van elkaar leren en ontdekken waar hun eigen talent ligt. Kinderen ontwikkelen zich tot eigenaar van hun eigen werk en handelen. Hierbij krijgen kinderen vaardigheden mee voor de toekomst.

Directeur: Angelique Snoei-Baan

www.obswest.nl

Capelle aan den IJssel

Openbare basisschool de Wonderwind – 15PO

Een kleinschalige school waar leerlingen in elke groep de ruimte krijgen om zelf te doen, te ervaren en te leren wie ze zijn. Door zelf te durven en te doen kunnen kinderen vol vertrouwen hun eigen talent inzetten. Daar waar nodig krijgen kinderen extra aandacht en ondersteuning.

Directeur: Anneke van der Ven

www.obsdewonderwind.nl

Organisatiestructuur

Governance code

Stichting BLICK onderschrijft het belang van verantwoord besturen en volgt daarin de gedragscodes voor goed bestuur. Omdat BLICK zowel een PO als een VO stichting is, kan de raad van toezicht een keuze maken in welke code zij hanteert. Voorheen hanteerde de raad van toezicht de code van het PO. Afgelopen jaar heeft de raad van toezicht, na uitvoerige afweging, gekozen over te stappen naar de code goed bestuur van het VO. De code goed onderwijsbestuur VO is gebaseerd op vier principes: verantwoordelijkheid, professionaliteit, integriteit en openheid. Deze principes vormen de basis voor de wijze waarop bestuur en intern toezicht belangen afwegen en hun koers bepalen. BLICK is in 2019 niet afgeweken van deze code. Afgelopen jaar is er enige onduidelijkheid geweest betreffende één van de nevenfuncties van de voorzitter van de RvT. Van deze nevenfunctie is inmiddels niet langer sprake.

Bestuur

Per 1 oktober 2019 is een nieuwe voorzitter college van bestuur aangesteld. Het college van bestuur geeft leiding en is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken. Regelmatig overlegt het bestuur met de schooldirecteuren om richting te geven aan beleid en om goed op de hoogte te blijven van wat er speelt op de scholen. Het college van bestuur zet het strategisch beleidsplan uit en zorgt voor impulsen en beleidsontwikkelingen voor het onderwijs op de BLICK-scholen. Het college van bestuur vormt ook een schakel met de omgeving door contacten te onderhouden met het regionale onderwijsveld en de gemeentelijke politiek.

drs. Esmée Smit

*Voorzitter college van bestuur BLICK op onderwijs
Nevenfunctie: voorzitter bestuur sbo Hertog van Brabantschool te Vught, in liquidatie*

Raad van toezicht

Voorin het bestuursverslag is het verslag van de raad van toezicht opgenomen. De raad van toezicht heeft eind 2019 dezelfde samenstelling als eind 2018. De raad van toezicht bestaat uit vijf mensen die vanuit verschillende invalshoeken nauw betrokken zijn bij het onderwijs.

Leden Raad van Toezicht

Joost van Loon – voorzitter RvT

- Hoofdfunctie: Directeur van Loon Management BV
- Nevenfuncties: Voorzitter RvT Bibliotheek Lek & IJssel, bestuurder a.i. Stichting Librijn openbaar onderwijs (Delft, Rijswijk) en bestuurder a.i. Stichting Openbaar Onderwijs Westland

Ilona Dulfer – vice-voorzitter RvT

- Hoofdfunctie: voorzitter college van bestuur Nordwin College,
- Nevenfuncties: Juni 2017 – heden: Voorzitter Raad van Toezicht PIT Kinderopvang en Onderwijs, December 2018 – heden: vice-voorzitter Raad van Toezicht BLICK op onderwijs, Augustus 2019 – heden: vice-voorzitter Raad van Toezicht De Hoeksche School

Josine van den Brug

- Hoofdfunctie: Eigenaar TACT Legal & Privacy, o.a. FG Bergman Clinics
- Nevenfuncties: Algemeen directeur Viaponte en Lid RvT Skippy/Pepijn

Dirk-Jan de Bruijn

- Hoofdfunctie: kwartiermaker innovatie in mobiliteit - ministerie IenW
- Nevenfuncties: RvT Dock, outercircle Van Ede & Partners, docent AOG School of Management

Saïd El Ouazizi

- Hoofdfunctie: Group Auditor NN Group NV
- Nevenfuncties: Ambassadeur Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants, docent Calvijn Business School en waarnemend voorzitter Stichting Moskee Essalam (tot 6 juli 2019).

Het rooster van aftreden ziet er als volgt uit:

Naam	Benoemd	Aftredend
Joost van Loon	01-07-2018 <i>lid</i>	01-07-2022
	09-10-2018 <i>voorzitter</i>	
Ilona Dulfer	11-12-2018 <i>vice-voorzitter</i>	01-01-2023
Josine van der Brug	01-07-2018 <i>lid</i>	01-07-2022
Dirk-Jan de Bruijn	01-07-2018 <i>lid</i>	01-01-2022
Said el Ouazizi	01-01-2016 <i>lid</i>	01-01-2024
	01-01-2020 <i>herbenoemd</i>	

(Gemeenschappelijke) medezeggenschap

Medezeggenschap is voor bestuur en scholen van BLICK een belangrijke partner in het verleggen van de koers. Vanuit belangstelling en betrokkenheid zetten personeelsleden, ouders en leerlingen in de MR'en zich in voor kwaliteit van onze scholen. Niet alleen voorzien MR'en schooldirecteuren van adviezen en instemming volgen de WMS (wet medezeggenschap scholen), maar MR'en worden ook steeds meer ingezet als klankbord om beleid gezamenlijk vorm te geven.

In 2018 is een start gemaakt met de professionalisering van de medezeggenschap binnen BLICK onder begeleiding van een externe deskundige. Dit heeft geresulteerd in een medezeggenschapsstatuut dat in september 2019 is vastgesteld. Grote aanpassing in het statuut is dat de omvang van de GMR van 20 naar 10 leden is gegaan, waarvan 5 personeelsleden en 5 ouders. Dit was tevens mogelijk doordat een groot aantal zittingstermijnen afliep. In de huidige samenstelling zijn 4 leden van de GMR-geleding van het schooljaar 2018-2019 aangebleven.

Naast een medezeggenschapsstatuut, beschikt de GMR over een vernieuwd medezeggenschaps-reglement en bevinden de MR-reglementen van de MR'en zich in het proces van besluitvorming. De GMR heeft zich in 2019 beziggehouden met dossiers als het ERD (eigen risico dragerschap) en het evaluatierapport over de fusie. Voor aankomend jaar heeft de GMR als speerpunt om de stroomlijning en informatievoorziening van en naar de diverse MR'en te optimaliseren. Sinds 2019 is gestart met het voeren van agenda overleggen tussen GMR, MRVO en het CvB. Ongeveer zes keer per jaar worden op deze manier de agenda's op elkaar afgestemd en brengen MR en CvB elkaar op de hoogte van lopende zaken. Jaarlijks verschijnt er een jaarverslag van de GMR. Deze is op te vragen bij de GMR.

Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering ofwel de staforganisatie heeft het afgelopen jaar verder ingezet op professionalisering. Dit gebeurt onder andere op basis van Continu Verbeteren, een programma waarbij planmatig wordt gewerkt aan het verbeteren van de efficiëntie en professionalisering van processen. Een voorbeeld hiervan is binnen het proces van de jaarrekening op repeterende frequentie de accountant laten meekijken gedurende het jaar. Op deze manier

geeft de uiteindelijke jaarrekening weinig tot geen verrassingen en kan deze efficiënter opgesteld en vastgesteld worden. Bijkomend voordeel is dat dit inzicht ertoe leidt dat organisatiebrede kosten worden teruggedrongen. Een ander zichtbaar effect is het krimpen van de stafafdeling in werktijdfactor door taken en functies anders en efficiënter in te vullen. De effecten van de verbeteringen bij bedrijfsvoering zijn ook opgemerkt door onderzoeksbureau Infinite Financieel in hun evaluatierapport over de fusie. Dit rapport stelt hierin vast dat bedrijfsvoering en het financieel beheer van BLICK transparant en op orde zijn. Ook het rapport van de Onderwijsinspectie (oktober 2019) geeft aan dat het financieel beheer een goede basis vormt voor de onderwijsstichting. Bedrijfsvoering gaat het aankomende jaar verder met het programma Continu Verbeteren voor verder professionalisering van de ondersteuning van de scholen en het bestuur.

Evaluatieonderzoek fusie

Tijdens het fusieproces waaruit BLICK is ontstaan, is aan alle betrokkenen waaronder de medezeggenschapsraden en de gemeenten toegezegd dat er een evaluatie van de fusie zou volgen. Infinite Financieel heeft in 2019 het onderzoek uitgevoerd.

De onderzoekers concluderen in het rapport dat de meeste fusiemotieven goed gekozen en kansrijk zijn. Echter zijn deze door omstandigheden tot dusver in beperkte mate gerealiseerd. De fusiemotieven zijn nog steeds nastrevenswaardig en realiseerbaar, het is dus wenselijk en kansrijk ze (te actualiseren en) alsnog te realiseren. BLICK heeft de randvoorwaarden hiervoor inmiddels op orde. BLICK is de eerste jaren van haar bestaan beperkt succesvol geweest. Sinds 2018 wordt er systematisch aan onderwijs en organisatieontwikkeling gewerkt. Daarvan zijn inmiddels de eerste successen zichtbaar.

BLICK is vrij snel na de fusie in een crisis terecht gekomen, iets waar alle actoren elk hun aandeel in hebben gehad. De redenen genoemd in het rapport zijn onder andere: onduidelijke taakopvatting, gebrek aan rolzuiverheid en de vele personele wisselingen. BLICK is in 2019 weer in een positieve flow terecht gekomen en is ten eerste gebaat bij stabiliteit en continuïteit. BLICK zal ook de komende jaren in verandering zijn. Belangrijk is dat deze veranderingen georganiseerd en gefaciliteerd plaatsvinden, met draagvlak.

1.2 PROFIEL

Missie

De missie van stichting BLICK op onderwijs luidt: Een gelukkig kind op een fantastische school. Deze missie houdt in dat we staan voor kwalitatief hoogstaand onderwijs, dat optimaal aansluit bij de talenten van elke leerling – van 4 tot 18 jaar - én een prettige, veilige (leer) omgeving, waar elk kind zich thuis en gezien voelt. Onze leerlingen waarderen het persoonlijke contact, de aandacht en de ondersteuning.

Onderwijsvisie

Onze onderwijsvisie is vervat in vier kernbegrippen met onderliggende kernwaarden. Deze vormen het DNA van de BLICK-scholen. Hieraan worden beleidsstukken en protocollen getoetst.

Dichtbij Onderwijs

- Dicht bij jezelf
- Dicht bij de maatschappij
- Dicht bij je vrienden – van basisschool tot eindexamen

Verbindend Onderwijs

- Tussen leerlingen, klassen en groepen
- Door niveau-overstijgende projecten
- Door samen met leraren te onderzoeken en te ontdekken
- Met de buurt – en de rest van de maatschappij

Kwaliteit van Onderwijs

- Door 21e eeuwse, digitale lesmethoden
- Door de beste leraren en docenten
- Door samenwerking met universiteiten, hogescholen en mbo's
- Op elk niveau, in elke leerstroom – zodat je je talenten kunt benutten

Bevlogen onderwijs

- Door jou centraal te stellen, jouw welbevinden en jouw talenten
- Door geïnspireerde leraren, die jou ook enthousiast maken

Strategisch beleidsplan 2016-2019

Het strategisch beleidsplan wordt aankomend voorjaar geëvalueerd en opnieuw opgesteld. Hierdoor hebben de beleidsplannen PO en VO van 2016-2019 een verouderde status.

Op vier onderdelen komen hierin speerpunten naar voren:

1. Onderwijs en kwaliteit
2. Personeel
3. Maatschappij
4. Bedrijfsvoering

De strategisch beleidsplannen 2016-2019 zijn te vinden via de [website van BLICK op onderwijs](#).

Toegankelijkheid en toelating

De scholen van BLICK zijn openbaar. Het openbaar onderwijs heeft een bijzondere opdracht: het garandeert goed en waardevol onderwijs voor iedereen in onze democratische samenleving. De openbare school is dé oefenplaats voor democratische vaardigheden en de ontmoetingsplaats bij uitstek. Iedereen is er immers welkom. Hier komen verhalen uit de hele democratische samenleving samen; de samenleving in het klein.

1.3 DIALOOG**Horizontale en verticale verantwoording**

Bij good governance spelen de horizontale en verticale verantwoording een essentiële rol.

Verticale verantwoording

Stichting BLICK op onderwijs heeft in het verslagjaar de contacten op verschillende niveaus onderhouden met de gemeente Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel. Overleggen hebben zowel een formeel als een informeel karakter. Doel is om vanuit de eigen verantwoordelijkheid elkaar waar mogelijk te versterken en gezamenlijke ambities te realiseren die goed zijn voor onze leerlingen. Zo onderhoudt BLICK ook contacten met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de Inspectie van het Onderwijs, en participeren we actief in onze belangenvereniging VOSABB. Daarnaast is BLICK lid van de sectorraden PO-raad en VO-raad. Gemiddeld twee keer per jaar wordt er Bestuurlijk overleg gevoerd met de portefeuillehouders onderwijsbeleid en onderwijshuisvesting van de College B&W van de gemeenten Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel. Daarnaast vindt divers ambtelijk overleg

met de gemeenten plaats. Minimaal één keer per jaar wordt er overleg gevoerd tussen de raad van toezicht van BLICK en de gemeenteraden.

Horizontale verantwoording

In onze horizontale verantwoording informeren wij ketenpartners en betrokkenen over de gang van zaken op onze scholen door:

- Waar nodig en mogelijk informatie te verstrekken aan derden;
- Het gesprek te voeren met ketenpartners en betrokkenen;
- Een betrouwbare relatie op te bouwen met belanghebbenden van de scholen: medewerkers, leerlingen, medezeggenschapsraden en ouders.

In 2019 is er op verschillende manieren vormgegeven door onze scholen aan horizontale verantwoording. Formeel overleg wordt gevoerd met de GMR door het bestuur en door de directeur van het IJsselcollege met de MRVO.

Klachtenregeling

De klachtenregeling functioneerde naar verwachting in 2019. Indien er sprake is van een klacht kunnen ouders in eerste instantie terecht bij een leerkracht of docent, de intern begeleider, de mentor, de sectordirecteuren of de directeur. Mochten ouders zich na raadplegen onvoldoende hebben gehoord, dan kunnen zij contact leggen met de interne vertrouwenspersoon van de school. Deze persoon is er zowel voor ouders als voor leerlingen. Mocht er dan nog geen oplossing worden gevonden, dan kunnen ouders zich wenden tot het bestuur of de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs, waarbij Stichting BLICK is aangesloten. In het verslagjaar 2019 zijn twee klachten ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie. Hiervan is één klacht ongegrond verklaard en één klacht is alsnog intern afgehandeld en heeft niet de status van een gegrond verklaarde klacht gekregen.

De klachtenregeling van BLICK is terug te vinden via de [website van BLICK op onderwijs](#).

Vertrouwenspersoon

Elke school heeft een eigen vertrouwenspersoon. Daarnaast heeft BLICK twee bovenschoolse vertrouwenspersonen die via de CED-groep worden ingehuurd. Deze bovenschoolse vertrouwenspersonen zijn direct te benaderen. Deze externe vertrouwenspersonen ondersteunen ook de vertrouwenspersonen op de scholen. Dit gebeurt

1. HET SCHOOLBESTUUR / 1.3 DIALOOG

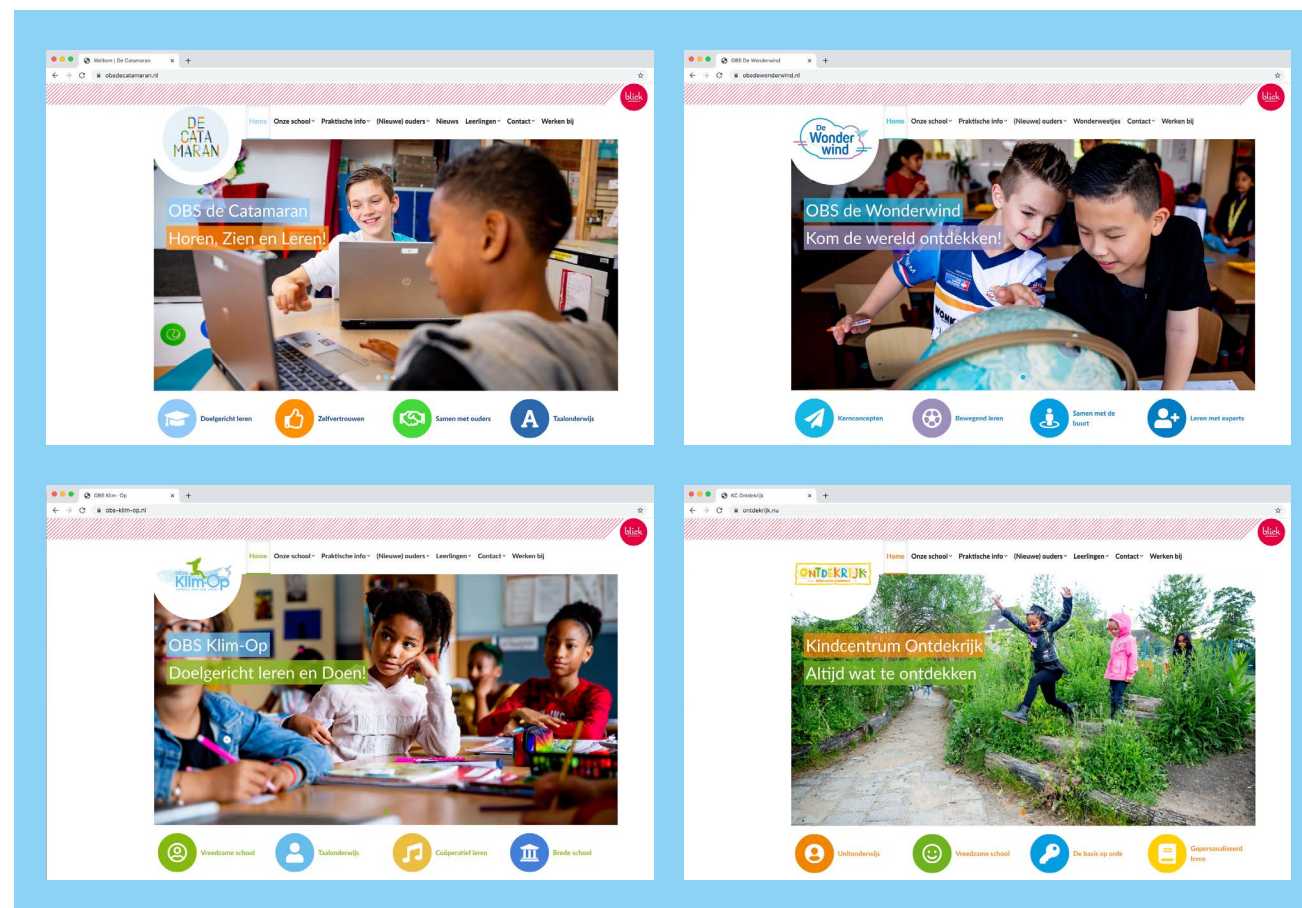
onder andere door twee keer per jaar een netwerkbijeenkomst te houden waarbij aan de hand van intervisie en ingebrachte casussen wordt ingegaan op:

- Wet- en regelgeving rond het sociaal veiligheidsbeleid in het onderwijs, zoals meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Actuele thema's rond sociale veiligheid op school, zoals pesten of omgaan met 'lastige' ouders.

Het afgelopen jaar zijn de vertrouwenspersonen vier keer benaderd voor een telefonisch consult en drie keer voor een uitgebreidere casus. Het betrof twee keer een casus gericht op grensoverschrijdend gedrag van leerlingen en één casus gericht op werksfeer en professionele cultuur. In alle drie de gevallen betrof het een andere school en is de externe vertrouwenspersoon actief betrokken geweest tot er een voor alle partijen bevredigende oplossing was. Contactgegevens van de externe vertrouwenspersonen staan openbaar vermeld op de [website van BLICK op onderwijs](#).

Communicatie en Public Relations

Afgelopen jaar is ingezet op de profilering van de scholen. Hierbij is het uitgangspunt dat de scholen hun eigen identiteit hebben en hierin moeten uitblinken. Om dit te bewerkstelligen is per school een profilering gemaakt waaruit 'pijlers' zijn gekomen met bijbehorende beloftes aan ouders en leerlingen. Op basis van de profileringen zijn nieuwe websites, folders en jaarkalenders voor de scholen gemaakt. Ook BLICK op onderwijs heeft een nieuwe website gekregen. Naast deze materiële zaken, is BLICK ook meer naar buiten getreden via (sociale) media. Hierbij is ingestoken op positieve berichten over de BLICK-scholen.

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over het beleid van het bestuur. Het is opgedeeld in vier paragrafen over de verschillende beleidsterreinen: Onderwijs & kwaliteit, Personeel & professionalisering, Huisvesting & facilitaire zaken en Financieel beleid.

2.1 ONDERWIJS & KWALITEIT

Onderwijskwaliteit

Sinds de invoering van het nieuwe inspectietoezicht in 2017 spreekt de inspectie het bestuur aan op de onderwijskwaliteit op de BLICK-scholen. Het is de verantwoordelijkheid van het bestuur om een waarborgsysteem voor kwaliteitszorg in te richten en zo de ondergrens van de onderwijskwaliteit te bewaken. Deze ondergrens is vastgelegd in de standaarden van de inspectie. Om deze reden werd in 2018 het kwaliteitskader Goed Onderwijs BLICK als basis voor het kwaliteitszorgstelsel voor primair en voortgezet onderwijs ontwikkeld. De basis van het kwaliteitskader van BLICK bestaat uit de deugdelijkheidseisen van het onderzoekskader van de Onderwijsinspectie. Deze deugdelijkheidseisen zijn binnen het kwaliteitskader aangevuld met BLICK-ambities om het onderwijs zo optimaal mogelijk te laten aansluiten bij onze leerlingen.

Interne audits en auditteam

In 2019 heeft het auditteam alle scholen kunnen bezoeken. De kwaliteitskaarten uit het kader zijn geïntroduceerd en de meeste scholen hebben een interne audit als nulmeting gehad. Deze audits geven inzicht in de kwaliteit van het onderwijs op de BLICK-scholen. BLICK-breed kwamen zicht op ontwikkeling en didactisch handelen als thema's naar voren. Deze thema's zullen in de komende jaren centraal komen te staan. Voor de scholen geven de auditrapporten handvatten om gericht te werken aan het verbeteren van hun onderwijs. Om de duurzaamheid van het auditteam en het kwaliteitssysteem van BLICK op de scholen te blijven integreren is in september een opleiding gestart voor auditoren in de flexibele schil binnen BLICK. Deze auditoren versterken het basis auditteam tijdens de interne audits en gaan zelf met de kwaliteitszorg op de eigen school aan de slag.

Professionele leergemeenschappen

De professionele leergemeenschappen (PLG) vormen tussen de BLICK-scholen het netwerk waarbinnen bijzondere expertise samenkomt. In deze PLG's worden kennis en ervaringen met elkaar gedeeld en worden op het gebied van beleid ideeën verkend. Waar de PLG's in 2018 vooral PO

“Bijzonder binnen BLICK zijn de professionele leergemeenschappen. Zo delen we onze expertise ook met collega's van andere scholen.”

– Leerkracht PO-school

gericht waren, zijn de groepen in 2019 de verbinding gaan zoeken met het VO. Zo zijn er bètalessen (IJssellab) en Spaans gegeven door docenten van het IJsselcollege in de plusklassen. De PLG kansklas is ingericht om samen met het VO te kijken naar kansrijk aanbod voor leerlingen die aan het einde van de basisschool ongemotiveerd en gefrustreerd raken. De intern begeleiders en zorgcoördinatoren zorgden ervoor dat een BLICK-breed ontwikkelingsperspectief kon worden ingezet en de PLG 21e eeuws leren verkende in 2019 welke vaardigheden horen bij 21e eeuws leren. De PLG's werken gestructu-reerd én BLICK-breed door onder meer jaarlijks een leeragenda op te stellen, intervisie en training te organiseren.

Onderwijsresultaten

Primair onderwijs

Ook in 2019 konden scholen voor de verplichte eindtoets kiezen uit de Centrale Eindtoets (CET) of één van de vier andere eindtoetsen die door de minister zijn goedgekeurd. De scholen binnen BLICK hebben gekozen voor de Centrale Eindtoets (CET), Route8 en de DIA eindtoets.

Resultaten van de schooljaren 2017, 2018 en 2019

	Aantal scholen	% voldoende
2017	10	70%
2018	9	67%
2019	9	78%

In 2019 scoorden 78% op of boven de schoolnorm. In vergelijking met de voorgaande jaren is dit aantal gestegen. Naast het behalen van de norm wordt ook gekeken naar de behaalde referentieniveaus. Op het gebied van lezen en taal laten de basisscholen binnen BLICK zien dat zij zowel het fundamentele als het streefniveau behalen. Voor rekenen is dit nog niet voor alle scholen het geval. Dit komt overeen met de landelijke trend waarbij de cijfers voor rekenen/wiskunde dalen, onder andere opgemerkt door de Inspectie in de Staat van het Onderwijs.

“De leeropbrengsten binnen BLICK blijven stabiel.”

– Beleidsmedewerker Onderwijs & Kwaliteit

Voortgezet onderwijs vmbo, havo, vwo

Het driejaars-gemiddelde voor bovenbouwsucces voldoet aan de inspectienormen voor vmbo-bk en vwo en blijft voor vmbo-t en havo iets achter. Waar het vmbo te maken heeft met dalende slagingspercentages zijn de slagingspercentages van de havo en vwo stijgende. In 2019 lag het slagingspercentage van het vwo van het IJsselcollege hoger dan vergelijkbare scholen in de buurt. Verder valt op dat de examencijfers van het kernvak Nederlands voor alle secties hoger ligt dan het jaar ervoor. De examencijfers van de andere twee kernvakken, Engels en wiskunde, zijn ongeveer gelijk gebleven. Verder laat het IJsselcollege een positief beeld zien op het gebied van doorstroming van leerlingen binnen hun niveau. Zo heeft de school een hoge onderbouwsnelheid van 98,16%.

Slagingspercentages van de schooljaren 2017, 2018, 2019

	2017	2018	2019
Vmbo - b	94,9%	88,4%	85%
Vmbo - k	98,4%	96.7%	92%
Vmbo - (g) t	88.2%	94.6%	84%
Havo	82.1%	79.5%	92%
Vwo	82.6%	94.1%	96%

Voortgezet onderwijs praktijkonderwijs

Het ministerie van OCW monitort de doorstroom van leerlingen van het praktijkonderwijs naar het vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt. Landelijk wordt gezien dat een deel uitstroomt naar vervolgonderwijs, meestal mbo, de rest stroomt uit naar de arbeidsmarkt. In het onderstaande overzicht is te zien waar de leerlingen van het praktijkonderwijs naar uitstroomden in zomer 2019.

Behaalde certificaten '18 – '19

Winkelassistent	26
Entree MBO1	15
Bedieningsassistent	7
Groothuishouding	7
Keukenassistent	7
Baliemedewerker	6
Groen	6
BVCA	6
Woon- of thuishulp	2

Toetsing en examinering VO

Het IJsselcollege beschikt over een breed aanbod aan richtingen. Op het gebied van toetsing en examinering is een programma voor vmbo bb/kb en een programma voor mavo/havo/vwo. In het najaar van 2019 is het examenreglement van het IJsselcollege gereviseerd aan de hand van de checklist gepubliceerd door de VO-raad. Voor docenten, leerlingen en ouders wordt een Examenkalender met alle belangrijke data gemaakt. Het groeidocument wordt op de portal van de school geplaatst en is voor eenieder zichtbaar. Ouders en leerlingen ontvangen voor de aanvang van het examen een uitgebreide mail of brief met examenregels, afspraken en examendata.

Het Examen vmbo bb/kb (hierna alleen Examen) valt uit in de volgende drie onderdelen:

- 1. *Het Schoolexamen (SE).*
Het SE wordt in de laatste twee schooljaren decentraal afgenomen. Het eindcijfer van klas 3 telt voor de AVO-vakken voor 20% mee in de berekening van het eindcijfer SE.
- 2. *De Rekentoets VO.*
- 3. *Het Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen (CSPE)*
Het schriftelijk deel uit het CSPE is vervangen door minitoetsen die worden afgenomen met het digitale programma Facet. Het praktische deel van het examen bestaat uit 4 onderdelen, één per profielvak.

In mavo, havo en vwo wordt op het IJsselcollege op dit terrein onderscheid gemaakt tussen:

- onderbouwklassen tot en met 2 mavo, 3 havo en 3 vwo en
- bovenbouwklassen vanaf 3 mavo, 4 havo en 4 vwo

In de onderbouwklassen wordt decentraal getoetst. Per augustus 2019 is een programma voor toetsing onderbouw ingevoerd waarin de secties van tevoren inzichtelijk maken welke toetsen wanneer en met welke weging worden afgenomen.

In de bovenbouwklassen wordt toetsing en examinering gescheiden in schoolexamen en landelijk centraal examen. In het schoolexamen wordt voor een klein deel decentraal en voor verreweg het grootste deel centraal getoetst volgens het PTA (= programma van toetsing en afsluiting) dat jaarlijks wordt vastgesteld. Toetsen in voorexamenjaren tellen mee in het examenjaar. Voor vrijwel alle vakken is er ook een landelijk centraal examen.

Vierjaarlijks onderzoek bestuur en scholen door de onderwijsinspectie
In maart, september en oktober van 2019 werd BLICK bezocht door de onderwijsinspectie voor een vierjarig onderzoek. Na het bestuurlijke startgesprek werden KC Ontdekrijk, OBS de Wonderwind, OBS de Groeiplaneet, Sbo De Bouwsteen, OBS de Catamaran en het IJsselcollege havo/vwo en praktijkonderwijs bezocht. De onderwijsinspectie zag net als het auditteam tekortkomingen in met

name de thema's zicht op ontwikkeling en didactisch handelen. De onderwijsinspectie volgt momenteel de vorderingen binnen BLICK door voortgangsgesprekken en zal in oktober 2020 terugkomen om te zien of de gestelde doelstellingen zijn behaald. Het rapport met de bevindingen van de onderwijsinspectie en de reactie van het bestuur is ondertussen gepubliceerd op de [website van de onderwijsinspectie](#).

Passend onderwijs

BLICK werkt samen met samenwerkingsverbanden Aan den IJssel voor het primair onderwijs en KoersVO voor het voortgezet onderwijs. Binnen het samenwerkingsverband maken de besturen en scholen afspraken over hoe de extra ondersteuning en zorg voor leerlingen geregeld is en hoe het hiervoor beschikbare geld wordt ingezet en verdeeld. Deze afspraken worden vastgelegd in een ondersteuningsplan. Hierdoor kunnen scholen binnen een samenwerkingsverband heel gericht nagaan wat er nodig is om voor hun leerlingen ondersteuning op maat te organiseren. BLICK heeft in 2019 een nieuw format OPP (ontwikkelingsperspectief) gemaakt dat voor alle scholen kan worden gebruikt. In dit proces zijn beide samenwerkingsverbanden meegenomen.

Onderwijsachterstanden en kansengelijkheid

De scholen binnen BLICK passen het onderwijsproces zoveel mogelijk aan op hun leerlingenpopulatie. Steeds meer wordt gezien dat leerlingen instromen met een lagere woordenschat. Dit betekent dat additionele middelen en meer onderwijstijd wordt ingezet op taalontwikkeling. Daarnaast heeft BLICK in het verslagjaar 2019 subsidie gekregen voor het Doorstroomprogramma, dat wordt verzorgd door Lyceo. Lyceo werkt binnen het Actieplan Gelijke Kansen; een landelijk programma dat zich richt op de goede doorstroom van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs en het ondersteunen van leerlingen die van huis uit minder begeleiding en hulpbronnen tot hun beschikking hebben. Daarnaast wordt op het IJsselcollege naast het eigen onderwijsaanbod de mogelijkheid geboden om kosteloos dagelijks huiswerkbegeleiding te krijgen van AFTER'S COOL Huiswerkbegeleiding in het studiecentrum van de school.

“Meester Gert-Jan, van de Techniek Blickbus, is razend populair op onze school. Kinderen herkennen hem zelfs op straat!”

– Leerling PO

Overige onderwijsontwikkelingen PO en VO

Het onderwijs is altijd in beweging en blijft zich ontwikkelen. In deze paragraaf leest u welke ontwikkelingen in 2019 binnen het onderwijs van BLICK hebben gespeeld, wat de opbrengsten zijn geweest van het onderwijs en hoe BLICK ervoor zorgt dat deze ontwikkelingen zorgen voor een goede kwaliteit van het onderwijs.

21e eeuw leren

Op het gebied van 21e eeuw leren zijn in 2019 grote stappen gemaakt. Zo is er een coördinator 21e eeuw leren aangesteld. Ook is er per school een leerkracht vertegenwoordigd in de Professionele Leergemeenschap (PLG) 21e eeuw leren. De PLG werkt aan de hand van een leeragenda aan het vormgeven van 21e eeuw leren op de BLICK-scholen.

Naast de PLG is de coördinator 21e eeuw leren met de scholen aan de slag gegaan om 21e eeuw leren in hun onderwijs te plaatsen. Per school is een individueel plan opgesteld met bijbehorende doelen. De plannen zijn schoolspecifiek en sluiten aan bij de behoeftes van de scholen. De scholen kunnen aankomend jaar aan de slag met hun plan.

De Techniek Blickbus

In 2018 is een start gemaakt met het ontwikkelen van een techniekbuss. Sinds september 2019 rijdt de techniekbuss en worden technieklessen verzorgd op basisscholen.

Het plan is ontstaan vanuit het InterBLICK-college en sluit aan bij één van de doelstellingen van STO, Sterk Techniek Onderwijs, namelijk het stimuleren van de aandacht voor techniek in de breedste zin van het woord binnen het basisonderwijs. De techniekbuss wordt gefaciliteerd door het IJsselcollege en komt naar de basisschool toe. De klas wordt in tweeën verdeeld en beide helften krijgen een deel van de ochtend een les techniek van een techniekdocent.

In 2019 hebben vijf basisscholen van BLICK de techniekbus op bezoek gehad. In 2020 komen de overige BLICK- basisscholen aan de beurt en wordt er gekeken of de technieklessen worden uitgebreid naar andere basisscholen in de regio.

Vmbo-techniek

In 2019 zijn de plannen gevormd en de subsidies aangevraagd voor Sterk Techniek Onderwijs (STO). Het IJsselcollege heeft samen met de VO-scholen Comenius Beroepsonderwijs Capelle, CVO Accent Praktijkonderwijs en Melanchthon Berkroden een plan opgesteld en in maart 2019 een subsidieaanvraag gedaan. In juli 2019 is hierop een positieve reactie gekomen. Vanaf september zijn de plannen geconcretiseerd en is een werkgroep samengesteld. In 2020 gaat deze werkgroep aan de slag met de mooie plannen.

IJgen onderwijs

Binnen de afdeling mavo, havo en vwo biedt het IJsselcollege een uniek onderwijsconcept aan, waarmee leerlingen worden voorbereid op functioneren in een snel veranderende maatschappij. Het concept is bedacht door docenten van het IJsselcollege en heeft daarom de passende naam IJgen onderwijs. Een veilig en vertrouwd gevoel zijn belangrijke voorwaarden om tot leren te komen. Elke klas heeft daarom zijn eigen lokaal en een eigen rooster. Elke dag wordt gestart met de mentor. De mentor begeleidt de leerlingen met studievvaardigheden en het plannen van persoonlijke leerdoelen. Voor elk vak wordt gewerkt met een studiewijzer, waarbij opdrachten op de laptop gemaakt worden. Zo wordt het mogelijk om voor elk vak op eigen niveau te werken; basisprogramma, ondersteuningsprogramma of verrijkende programma. Naast kennis, wordt er ook aandacht besteed aan het ontwikkelen van 21-eeuwse vaardigheden. Naast de reguliere vakken kiezen leerlingen een project waar ze één keer in de week aan werken.

Ondernemend Onderwijs Capelle Krimpen (OOCK)

OOCK is begonnen als een idee 'Vrienden van IJsselcollege'. OOCK is een beweging waarin meer en meer scholen, bedrijven en instellingen participeren. Zo zijn alle VO-scholen uit Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel in 2019 aangesloten. Het gemeentebestuur van Capelle aan den IJssel ondersteunt dit. Steun bij gemeente Krimpen aan den IJssel wordt nog gezocht.

Beoogde en uitgevoerde acties in 2019 zijn:

- Bedrijven zijn bij Open Dagen van de scholen betrokken.
- Vakdocenten ervaren via korte stages ontwikkelingen in bedrijfstakken.
- Sollicitatietraining van leerlingen met echte werkgevers.
- Gastlessen op school vanuit het bedrijfsleven en instellingen.

Verder is in november 2019 een netwerkbijeenkomst voor scholieren georganiseerd met deelname van een veertigtal bedrijven/instellingen en ruim 500 leerlingen. Scholen hebben ingestemd met de medefinanciering voor de ontwikkeling van een interactieve website OOCK. OOCK beoogt in 2020 een eigen entiteit te worden door het vormen van een stichting.

BLICK-academie

Afgelopen herfst zijn de plannen voor het oprichten van een huisacademie hervat. Een huisacademie is een online platform in het teken van leren en professionaliseren. In een werkgroep en in overleg met de directeurs is een basis gelegd voor de opzet en invulling van de BLICK-academie. Binnen de academie komt de volgende aspecten aan bod: persoonlijke ontwikkeling, professionele leergemeenschappen, vervolgoopleiding, e-learning, incompany-trainingen en BLICK leren kennen. De basis voor de academie zal in 2020 verder worden ingevuld, waarna de academie tijdens de BLICK-studiedag in maart wordt gelanceerd. Daarna zal de academie continu groeien naar behoefte van de BLICK-medewerkers.

“We bereiden leerlingen niet alleen maar voor op het halen van een diploma, maar bouwen ook aan allerlei vaardigheden die ze nodig hebben in het vervolgonderwijs en hun toekomstige baan.”

– sectordirecteur IJsselcollege

2.2 PERSONEEL & PROFESSIONALISERING

Aanpak werkdruk

Voorjaar 2019 heeft BLICK een analyse en evaluatie betreffende werkdruk uitgevoerd in opdracht van de arbeidsinspectie van SZW. Vanuit het ministerie OCW zijn in 2018 gelden beschikbaar gekomen voor werkdrukverlichting binnen het PO. Deze gelden worden jaarlijks aan de scholen toegekend. Elke school bepaalt zelf de inzet van de werkdruk gelden. Voor de verantwoording en borging van deze extra gelden zijn de volgende routes ingezet:

- Tijdens de toekenning van het jaarlijkse schoolbudget en de schoolformatie komen tevens de werkdruk gelden aan bod.
- De directeur van de basisschool bepaalt samen met zijn of haar team waarop de werkdruk gelden worden ingezet. Bijvoorbeeld op extra personeel of materiaal.
- In de gesprekken over het werkverdelingsplan vormt werkdruk gelden een gespreksonderwerp.

De verantwoording van de inzet van de werkdruk gelden is geborgd in een aantal evaluatiemomenten. Ten eerste leggen scholen verantwoording af aan de financial controller van BLICK op onderwijs. Hierbij wordt gekeken of de werkdruk gelden volledig zijn ingezet. Ten tweede wordt het effect van de maatregelen gemonitord. Dit gebeurt door een jaarlijkse evaluatie van het personeelsteam per school, verantwoording van elke basisschool aan de medezeggenschapsraad en een verdiepend onderzoek door alle preventiemedewerkers naar het effect van de ingezette maatregelen op de ervaring en beleving van werknemers.

“Onze teams worden steeds creatiever in het bedenken van zinvolle bestemmingen voor de werkdruk gelden.”

– HR-adviseur

De werkdrukgeden zijn als volgt ingezet:

School	Intern	Extern	Materialen
SBO De Bouwsteen	Onderwijsassistent		
OBS de Catamaran	Vakleerkracht gym Onderwijsassistenten Leerkracht kleuters instroomgroep		
OBS de Groeiplaneet	Vrijwilligers Stagiaires Eventmanager	Vakleerkracht gym	
Obs Klim-Op	Vakleerkracht gym Onderwijsassistenten		
OBS Kortland	Onderwijsassistenten Eventmanager	Vakleerkracht teamactiviteit	
KC Ontdekrijk	Onderwijsassistenten		
OBS de Tweemaster	Onderwijsassistenten Conciërge Vakleerkracht gym		2 touchscreens Koffiemachine Cooker
OBS West	Vakleerkracht gym		
	Conciërge Onderwijsassistent Jonge leerkracht		
OBS de Wonderwind	Onderwijsassistenten		

Naast de inzet van werkdrukmiddelen per school worden ook bovenschoolse maatregelen genomen. Zo is er ingezet op meer beschikbaar personeel om te voorkomen dat personeel werk van zieke collega's moet opvangen. Het Flexteam is hiervoor uitgebreid en ook het aanstellen van zij-instromers is hier een onderdeel van. Een tweede voorbeeld betreft de verlaging van administratieve werkdruk op de scholen. Scholen hebben gekeken of de administratie efficiënter kan en of er aspecten overbodig zijn. Daarnaast is het taakbeleid herzien, waarbij is gekeken of het aantal uren per taak realistisch is en of taken vereenvoudigd of weggelaten kunnen worden. Tot slot is gekeken naar een efficiëntere dagindeling door vergaderschema's te vereenvoudigen en continuoosters in te voeren.

Plan-V

BLICK heeft in 2019 de voorgesprekken gevoerd betreffende Plan-V. Plan-V is een dienst vanuit het vervangingsfonds die op schoolniveau aan de slag gaat met knelpunten op het gebied van verzuim en werkdruk. De uitvoering van onderzoek en begeleiding vindt plaats in 2020.

Strategisch personeelsbeleid

De basis van het personeelsbeleid is verwoord in het strategisch beleidsplan 2016–2020. Vanwege de naderende afronding van dit beleidsplan, heeft BLICK op het gebied van personeel een kleine voorsprong genomen met haar HR(Human Resource)-plan. Het HR-plan is opgesteld in 2019 en vormt een combinatie tussen het huidige en het aankomende strategisch beleidsplan. Het HR-plan is opgesteld voor 2019-2020.

Missie

Op het gebied van HR heeft BLICK de volgende missie: *Aantrekkelijk werkgeverschap voor zittend en aanstormend talent*. BLICK streeft ernaar een goede werkgever te zijn die loopbaanperspectief biedt, die actief investeert in medewerkers in een veilige, gezonde leer- en werkomgeving. Deze missie wordt verder uitgewerkt in onderstaande visie.

Visie

Wij willen dat onze professionals een brede onderwijskennis bezitten en kunnen laten zien wat die kennis voor henzelf als leerkracht en als mens betekent. Binnen BLICK staat ambitie, werkgeluk, onderwijskennis, passie en talent centraal. Dit komt naar voren in het schoolplan, het jaarplan en de gesprekkencyclus van de medewerkers. De huidige gesprekkencyclus wordt beter afgestemd op de kennis en competenties van de medewerkers en wordt steeds meer een ontwikkelcyclus. Hiervoor wordt het functiehuis binnen BLICK vereenvoudigd en zal dit meer aansluiting vinden op de competenties en loopbaanontwikkeling van de medewerkers.

Functiehuis

BLICK heeft in 2019 de voorbereidingen getroffen om haar functiehuis te actualiseren en te moderniseren. In het nieuw te vormen functiehuis worden de functies in het PO en VO geactualiseerd, gewogen volgens FUWA-sys en als een geheel gepresenteerd.

BLICK maakt hierbij gebruik van de dienstverlening van VOSABB en een interne klankbordgroep waar eveneens de GMR en MRVO in zijn vertegenwoordigd.

Werken-leren

In 2019 is gestart met een groep van 8 zij-instromers. Het eerste leerjaar hebben zij afgerond. Vanwege de zwaarte van het zij-instromerstraject heeft 50% van de deelnemers besloten te stoppen. BLICK ondersteunt de deelnemers zoveel mogelijk om dit leertraject van 2 jaar af te ronden en onderzoekt eveneens andere vormen van werken-leren, bijvoorbeeld onderwijsassistentes die de Pabo willen gaan doen.

ERD (Eigen Risico Dragerschap)

In 2019 is samen met de GMR gekeken in hoeverre het mogelijk is om over te stappen naar het ERD. In overeenstemming is besloten de besluitvorming omtrent het ERD voor één jaar op te schuiven om zo de tijd te creëren om acties en gevolgen beter in kaart te brengen. Aspecten die hier o.a. een rol spelen zijn inrichting van het Flexteam en bekostiging. Deze acties worden geanalyseerd door een werkgroep, bestaande uit HR-adviseur, directeurs en een afvaardiging van de GMR en de MRVO. BLICK is voornemens om per 1 januari 2021 Eigen Risico Drager te zijn. Dit besluit wordt uiterlijk 31 oktober 2020 genomen.

Wettelijke vernieuwingen

Afgelopen jaar is er een aantal veranderingen geweest als gevolg van wijzigingen in de wet. Zo hebben alle BLICK-medewerkers in het kader van de WNRA, Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren, een aanstellingsovereenkomst in plaats van een aanstelling. Daarnaast heeft het mobiliteitsbeleid een vrijwillig karakter gekregen. De nieuwe regelgeving kijkt naar kansen en mogelijkheden en niet langer naar verplichtingen. Tot slot zijn alle scholen bezig met het opstellen van een professioneel statuut. Dit statuut wordt op teamniveau opgesteld. Het professioneel statuut is de basis van het werkverdelingsplan. In het werkverdelingsplan worden onder andere, door de teams, de werkdrukmiddelen verdeeld.

“Als HR-adviseur van BLICK wil ik dat we onweerstaanbaar zijn voor talent!” – HR-adviseur

Werving

De arbeidsmarktsituatie in het onderwijs heeft ook in 2019 in de landelijke pers veel aandacht gekregen. Ook in 2019 hebben de scholen van BLICK in meer en mindere mate in 2019 hinder ondervonden bij het organiseren van de klassen en groepen. Opvallend blijft dat vanwege de lange historie van de scholen van BLICK we kunnen rekenen op een bijzondere binding van medewerkers met de BLICK-scholen én interesse van leerkrachten die afstuderen of van baan willen wisselen. Het behoud, werving en selectie van vakbekwame leerkrachten wordt desondanks een professionele discipline binnen BLICK waarbij veel creativiteit en snelheid moet worden geboden. Daarbij staan de ontwikkelingsperspectieven van medewerkers, doorgroeien en professionele ontwikkeling, meer en meer op de voorgrond.

Arbeidsmarktcommunicatie, employer branding en recruitment

De arbeidsmarktkrapte dwingt de scholen van BLICK om veelzijdig aan de werving van nieuwe leerkrachten te werken. Arbeidscommunicatie, employer branding en recruitment marketing hebben een bijzondere plek gekregen binnen de organisatie. Door de afdeling HR is in 2019 de regie gepakt bij het verder neerzetten van het werkgeversmerk BLICK en deze afdeling is het aanspreekpunt op deze onderdelen. We zijn aan de slag gegaan met doorontwikkelen, implementeren en beheren van de recruitmentstrategie. We brengen de wervingsbehoeften van de stichting in kaart en stemmen dit af met de PR & communicatie-activiteiten. Dit wordt vertaald naar onderscheidende socialmedia marketing. De Werken bij BLICK-pagina op de eigen website is verder vormgegeven zodat hier steeds weer nieuwe content voor gecreëerd kan worden. Ook zijn de HR-adviseurs nauw betrokken bij projectcommunicatie binnen BLICK. Het gaat dan om projecten op het gebied van HR.

Stagiaires en Flexteam

Ook in 2019 zijn de BLICK-scholen weer gestart met stagiaires die aan het einde van hun lerarenopleiding bij één van de scholen een afsluitende stage lopen.

In 2019 is meer ingezet op de reguliere PABO-stagiairs en het Flexteam van BLICK. De samenstelling van ons Flexteam is divers. Zo zijn er gepensioneerd medewerkers van BLICK die het nog steeds heerlijk vinden om voor de klas te staan. Ze hebben vrijheid om hierbij

aan te geven aan voor welke school, in welke groepen en op welke dagen ze beschikbaar zijn. Deze waardevolle collega's met jaren ervaring werken op basis van nul-urencontracten. Ditzelfde kan ook voor een aantal collega's dat nog niet gepensioneerd is.

Ook medewerkers met een dienstverband bij BLICK die elke dag weer ergens anders willen en kunnen gaan werken zitten in dit Flexteam. Dit vraagt vergaande flexibiliteit. Ze hebben een bepaalde dienstverbandomvang en kunnen hier flexibel mee omgaan in overleg met de organisatie. Zij kunnen structureler ingezet worden voor korte of langere vervangingen.

Binnen het Flexteam zijn ook collega's die zijn doorgestroomd naar een tijdelijke formatieplek via vacatures. Deze dienstverbanden lopen vaak af aan het einde van het schooljaar, omdat er dan binnen BLICK weer een nieuwe personele situatie ontstaat. Vaak stromen collega's dan weer terug in het Flexteam. Dit kan echter van korte duur zijn, aangezien zij ook kunnen solliciteren op alle nieuw ontstane vacatureplekken binnen BLICK op onderwijs. Dit geldt zowel voor PO als VO.

“Ik ervaar dat we binnen BLICK samenwerken in een sfeer waarin je als mens en als leerkracht mag groeien!”

– HR-adviseur

2.3 HUISVESTING & FACILITAIR

BLICK heeft voor het onderwijs in het PO 14 gebouwen en voor het VO 2 gebouwen in gebruik. Deze gebouwen, waarvan 8 in Capelle en 4 in Krimpen aan den IJssel, zijn met uitzondering van De Wonderwind in eigendom van BLICK. Binnen het strategisch beleidsplan van BLICK op onderwijs wordt de koers uitgezet voor huisvesting. BLICK is de afgelopen jaren, als gevolg van gewijzigd landelijk beleid, steeds verantwoordelijker geworden voor het maken van keuzes en het dragen van de gevolgen op het gebied van huisvesting. Samenwerking en steun van de gemeenten zijn hierbij van grote waarde.

Nieuwbouw ondersteunend voor onderwijs

In samenwerking met de gemeente Krimpen aan den IJssel is afgelopen jaar gekeken naar de mogelijkheden voor het renoveren van de huidige gebouwen van de Groeiplaneet. BLICK heeft hierbij onderzoek gedaan naar de toekomstige onderwijshuisvesting in relatie tot de nieuwe wet- en regelgeving omtrent energietransitie van schoolgebouwen. Uit dit onderzoek bleek dat nieuwbouw een duurzamere oplossing biedt. Zomer 2019 hebben BLICK en de gemeente een convenant ondertekend voor nieuwbouwplannen. Een team van leerkrachten en directie van de Groeiplaneet is aan de slag met het opstellen van een Programma van Eisen voor het nieuwe gebouw. Gestreefd wordt naar het creëren van een integraal kindcentrum. Parallel hieraan wordt in samenwerking met de gemeente gezocht naar een geschikte locatie voor deze compacte duurzame nieuwe school die beide oude schoollocaties zal vervangen.

Eind 2019 is De Bouwsteen verhuisd naar tijdelijke huisvesting op steenworpafstand van het oude gebouw. Dit nieuwe gebouw is volledig ingericht naar wens van de school en beschikt over een prettig binnenklimaat van het niveau frisse scholen, klasse B. In de loop van 2020 zal het oude schoolgebouw worden afgebroken en plaatsmaken voor een nieuw schoolplein.

OBS Klim-Op bevindt zich in de wijk Centrum. Binnen de wijk wordt het hele gebied rondom de Meeuwensingel (waaronder locatie Roerdomplan) herontwikkeld. In het integraal huisvestingsplan van de gemeente is dan ook aangegeven dat deze locatie vervangende nieuwbouw krijgt. In 2019 is er gewerkt aan een gezamenlijk Programma van Eisen voor de nieuwbouw. De gemeente oriënteert zich momenteel over de herinrichting van dit gebied. Meer duidelijkheid volgt in 2020.

“Samen met de gemeente worden alle schoolgebouwen stap-voor-stap verduurzaamd. Zo is in 2019 het eerste energieneutrale schoolgebouw in Capelle aan den IJssel gerealiseerd, waarbij luchtkwaliteit, temperatuur, comfort en licht zijn verbeterd.”

Ook voor de locatie Bongerd is in het Strategisch Huisvestingsplan opgenomen dat vanwege stedenbouwkundige ontwikkeling er vervangende nieuwbouw komt voor OBS Klim-Op in de wijk Schenkel. Stedenbouwkundige inpassingsmogelijkheden voor een locatie worden nog onderzocht.

Verduurzaming als onderwerp voor onderwijs

Vanuit het in 2015 door de gemeente gestarte initiatief 'Energieke scholen' is uiteindelijk door BLICK en Heijmans een plan ontwikkeld om OBS West een energieneutrale school te laten worden. De verbouwing van het pand is in 2019 afgerond. West heeft nu een geïsoleerd dak met zonnepanelen, warmtepompen, ledverlichting, een betere ventilatie en HR++-glas. Dit alles zorgt voor een prettig binnenklimaat, minder energiekosten, een CO2-reductie van ruim 70 ton per jaar en 7% van de gemeentelijke jaardoelstelling.

Vergroening als middel voor uitdagend leren

In de huisvestingsplannen van BLICK is vergroening een veelvoorkomend thema. Een groen schoolplein zorgt immers voor natuurlijke speel-aanleidingen, waterbuffering en een prettige omgeving met voldoende variatie. Om onderwijs en gebouw- en pleinonderhoud te combineren is gestart met het uitvoeren van de werkzaamheden groenvoorziening door onze leerlingen van het Praktijkonderwijs IJsselcollege. Leerlingen werken in kleine groepjes aan het groenonderhoud van de verschillende scholen. Op deze manier kunnen leerlingen ervaringen op doen met realistische opdrachten.

Voor het IJsselcollege worden plannen ontwikkeld voor het realiseren van een dak- en tuinterras. Het nu nog ongebruikte dak van het IJsselcollege biedt ruimte om een omgeving te creëren waarin onderwijs, werk en ontspanning samen kunnen komen. In 2019 heeft BLICK van het Denk & Doe Mee!-fonds van de gemeente Capelle hiervoor een subsidie ontvangen. De zonnepanelen zijn hiervoor reeds geïnstalleerd, in 2020 worden de plannen verder vorm gegeven door de reeds gevormde werkgroep. De realisatie van het dak- en tuinterras moet uiterlijk in het schooljaar 2020-2021 worden gerealiseerd. BLICK dient de voortgang periodiek aan de gemeente te rapporteren. Tevens dient BLICK in de communicatie over het initiatief te vermelden dat de subsidie is verkregen uit het Denk & Doe Mee!-fonds en een actieve bijdrage te leveren aan het delen van kennis en ervaringen met andere (potentiële) aanvragers en ontvangers van een subsidie.

In samenwerking met de kinderopvangorganisatie is er voor Kortland locatie Lansingh-Zuid een plan ontwikkeld om het huidige versteende plein te vergroenen. Op basis van dit plan zijn er subsidies aangevraagd, en gekregen, voor het vergroenen van het schoolplein aan de locatie Lansingh-Zuid. Onderzocht wordt of de oude locatie van de noodlokalen ingericht kan worden als speelplein dat ook na schooltijd door de buurt gebruikt kan worden. De noodlokalen bij Kortland Lansingh-Zuid zijn zomer 2019 buiten gebruik gesteld, in verband met beëindiging van de gebruiksvergunning. De beide gebouwen van Kortland bieden voldoende capaciteit voor het aantal leerlingen van de school.

Ook bij de Tweemaster is het schoolplein vernieuwd. Het plein is opgehoogd en vergroend met verschillende planten en natuurlijke speelelementen. Het hoogtepunt was de plaatsing van een speeltoestel in de vorm van een Tweemaster.

“Wij hebben een eigen moestuin op school. Ik vind het ook heel erg leuk om in de moestuin te werken. Daar mag je je eigen fruit en groenten planten!” – leerling PO

“Ik vind het belangrijk dat er ingespeeld wordt op de ontwikkelingen van nu, ook op technologische ontwikkelingen.”

– Ouder PO leerling

2.2 ICT VOOR DE TOEKOMST

ICT vormt voor de leerlingen en werknemers van BLICK een belangrijk thema. Werken en leren gebeurt steeds meer digitaal en biedt ook steeds meer mogelijkheden. Leerstof wordt door ICT in meerdere vormen aangeboden, geeft speelse effecten en maakt dat leerlingen hun ICT-vaardigheden gelijktijdig ontwikkelen.

Deze ontwikkelingen gaan gepaard met verschillende randvoorwaarden. Ten eerste speelt de facilitaire voorziening een rol. Leren met een online programma vraagt immers om passende middelen zoals een laptop en een netwerkverbinding.

Naast de praktische kant vormt ook digitale geletterdheid een aandachtspunt bij leerlingen en werknemers. Digitaal pesten en fakenieuws vormen aandachtspunten in het dagelijks leven van leerlingen. Om deze ontwikkeling bij te houden, is het van belang dat leerkrachten beschikken over voldoende digitale vaardigheden om leerlingen hier zo optimaal mogelijk bij te begeleiden. Daarnaast vragen gegevensbescherming en het omgaan met privacy nadrukkelijk aandacht.

ICT-beleidsplan 2017–2021

In 2017 is het ICT-beleidsplan opgesteld. Afgelopen jaar is hiervan een tussentijdse evaluatie verschenen, waarbij is gekeken wat de stand van zaken is van de gestelde ambities. Op basis van deze evaluatie is in 2019 verder doorgepakt op het ICT-beleidsplan 2017–2021.

Zoals al eerder aangegeven vormt de beschikbaarheid van digitale middelen een belangrijke randvoorwaarde. Jaarlijks neemt dan ook het aantal leerlingdevices binnen de scholen toe. Scholen kiezen hierbij hun eigen koers, gebaseerd op hun onderwijskundige visie. Ook leerkrachten dienen voldoende beschikbaarheid van digitale middelen te hebben. BLICK heeft ervoor gezorgd dat elke werknemer binnen BLICK een persoonlijke laptop tot zijn of haar beschikking heeft. Dit om o.a. digitale geletterdheid en professionele ontwikkeling te faciliteren en te stimuleren.

Ook het opwaarderen van bestaande middelen is van belang om bij de tijd te blijven. Zo zijn basisscholen inmiddels overgestapt op de nieuwe versie van SharePoint. Begin 2020 volgen het Voortgezet Onderwijs en het staffbureau. Met deze invoering gaat een aantal trainingen gepaard voor ICT-coördinatoren.

“Ons onderwijs is gebaat bij goede voorzieningen voor personeel”

– directeur PO

Tevens is gestart met een grote migratie van Windows 10 op alle laptops en vaste computers. In 2020 wordt deze migratie verder uitgevoerd en afgerond. Ook zijn er voorbereidingen getroffen voor het opwaarderen van het Wifi-netwerk en de firewall.

Privacybeleid

Het implementatietraject AVG is het afgelopen jaar bij BLICK verder opgestart. Het Informatiebeveiligingsbeleid is in samenspraak met de GMR in 2019 vastgesteld. Andere ontwikkelingen zijn dat:

- Er een Privacy Officer is aangesteld
- Er een Incidenten- en datalek protocol en toestemmingsformulieren zijn vastgesteld
- Er fysieke afsluitmogelijkheden voor ICT-infrastructuur en plaatsen waar persoonsgegevens bewaard worden zijn gerealiseerd
- Er DPIA (Data Privacy Impact Analyse) zijn uitgevoerd; in hoeverre heerst er kennis en bewustzijn bij medewerkers en leidinggevenden. Aanbevelingen hieruit zijn uitgevoerd.

Een aandachtspunt bij elke organisatie blijft de bewustwording van de AVG bij medewerkers. Hier is in 2018/2019 een start mee gemaakt door presentaties op de scholen te geven. In 2020 zal hier herhaling en verdieping op plaatsvinden.

Er zijn in het voorbije jaar 4 incidenten geregistreerd in het Incidenten- en datalekregister. Hiervan was 1 datalek, deze is gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Conclusie is dat alle 4 de incidenten zijn veroorzaakt door menselijk handelen. Het betreft gebruik van onjuiste e-mailadressen en het onjuist publiceren van gegevens op een website of het openbare deel van een SharePoint omgeving.

“In deze tijd is recht op privacy voor kinderen steeds belangrijker. Hieraan hechten wij waarde in het onderwijs en met ons AVG-beleid”

– Leerkracht PO-school

In dit hoofdstuk verantwoorden we onze financiële situatie gedurende het verslagjaar: het financiële resultaat van de stichting BLICK op onderwijs over 2019 (de staat van baten en lasten, de balans en de financiële kengetallen), de ontwikkelingen die wij verwachten (zoals leerlingenaantallen, fte's, mutaties in de reserves en de meerjarenbegroting), risicomanagement en beheersmaatregelen, en beleid voor treasury.

Vooraf het volgende.

BLICK op onderwijs voert een solide, risicomijdend financieel beleid. Dit betekent dat wij de voorwaarden creëren om nu én in de toekomst onze kerntaken optimaal uit te voeren. Het houdt ook in dat we voldoende weerstandsvermogen hebben om te anticiperen op risico's voor de continuïteit van onze bedrijfsvoering, die voortvloeien uit incidenten. We beleggen niet en houden de financiën binnen het PO en VO, en op organisatie-eenheden, strikt gescheiden. Kortom: ook wat betreft onze financiële huishouding staat onze kerntaak - goed onderwijs mogelijk maken - centraal. Jaarlijks levert onze begrotingsdag waardevolle bijdragen aan de nieuwe begroting op. Een belangrijke uitdaging is erin gelegen onze uitgaven af te stemmen op de ontwikkeling van de leerlingenaantallen.

3.1 BEDRIJFSRESULTAAT: STAND VAN ZAKEN

In deze paragraaf leest u wat in 2019 de staat van baten en lasten, de balans en de financiële kengetallen was.

In 2019 behaalden wij een negatief nettoresultaat (€ 467.000). Er was ook voor 2019 een negatief nettoresultaat (€ 864.000) begroot.

Sinds 2018 werken onze PO-scholen met het groei- en krimpfonds, ons fonds om toekomstige groei mogelijk te blijven maken. Dit zorgt ervoor dat we onze uitgaven optimaal afstemmen op de daadwerkelijke leerlingenaantallen en niet op de geraamde aantallen. Het fonds zorgt ervoor dat er beter inzicht van de afzonderlijke scholen in de financiële status quo én de toekomstmogelijkheden is.

Dit alles was niet vanzelfsprekend. 2019 was ook een jaar van teruglopende leerlingenaantallen, arbeidsmarktkrapte die de werving van goede leerkrachten en docenten lastig maakte, op de valreep een CAO-wijziging in het PO die resulteerde in hogere salarissen in het primair onderwijs en incidentele middelen vanuit OCW.

Het jaar werd – mede dankzij de incidentele middelen voor het PO en VO vanuit OCW – afgesloten met een negatief resultaat van € 467.000 – waar we hadden gerekend op een negatiever exploitatieresultaat van € 864.000.

Bedrijfsresultaat 2018 en 2019

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Baten			
Rijksbijdragen	29.092	27.744	28.392
Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	393	376	1.098
Overige baten	658	719	681
Totaal baten	30.143	28.839	30.171
Lasten			
Personeelslasten	24.333	23.329	23.673
Afschrijvingen	663	687	687
Huisvestingslasten	2.136	2.302	1.104
Overige lasten	3.453	3.358	2.815
Totaal lasten	30.585	29.676	28.279
Saldo baten en lasten	442-	837-	# 1.891
Financiële baten en lasten	24-	26-	29-
Nettoresultaat	467-	864-	1.863

Bedragen x € 1.000,-	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Nettoresultaat	-1.527	1.863
Incidenteel: afrekening nieuwbouw IJsselcollege		712
Incidenteel: vrijval onderhoudsvoorziening PO		1.000
Incidenteel: correctie dotatie onderhoudsvoorziening		234
Incidenteel: bijzondere aanvullende bekostiging PO	427	
Incidenteel: bijzondere aanvullende bekostiging VO	168	
Incidenteel: extra dotatie langdurig ziekteverzuim VO	189	
Incidenteel: extra dotatie uitkeringsgerechtigden VO	276	
Nettoresultaat excl. incidenteel	-467	-83

Het nettoresultaat wordt beïnvloed door twee incidentele posten: bijzondere aanvullende bekostiging PO en VO. Zonder deze incidentele posten bedraagt het nettoresultaat € 1.062.000 negatief. Verder hebben nog correcties met betrekking tot OCW-baten (€ 80.000 negatieve baten) plaatsgevonden en heeft er een extra dotatie aan de personele voorzieningen (€ 474.000 extra lasten) plaatsgevonden.

In bovenstaande tabellen ziet u de belangrijkste verschillen tussen de exploitatie 2019 en de begroting 2019 en de exploitatie 2019 t.o.v. 2018. Hierbij passen de volgende opmerkingen.

1. In 2019 waren de gerealiseerde totale baten € 1.300.000 hoger dan begroot door prijsindexatie, extra middelen voor onderwijs-achterstandbeleid, extra middelen voor lente- en zomerschool, extra middelen vanuit het SWV en incidentele bekostiging vanuit OCW. Voor de prijsindexatie en incidentele bekostiging is een bestemmingsreserve gevormd t.b.v. de lasten in 2020 en 2021. De incidentele bekostiging vanuit OCW is eenmalig toegekend en uitgekeerd in december 2019. Per saldo zijn de totale baten in 2019 ongeveer op hetzelfde niveau als in 2018. Echter zijn Rijksbijdragen hoger in door prijsindexatie en incidentele bekostiging vanuit OCW. Het verschil in overige overheidsbijdragen in 2019 t.o.v. 2018 is te verklaren doordat BLICK een incidentele bijdrage in 2018 heeft ontvangen van de gemeente (nieuwbouw van het IJsselcollege, € 712.000).
2. De personele lasten waren ongeveer € 1.000.000 hoger dan begroot, door inhuur van de bestuurder a.i., interim directie scholen en leerkrachten wegens ziekte. Daarnaast heeft er in 2019 een extra dotatie van € 474.000 plaatsgevonden aan de personele voorzieningen. Deze dotatie heeft vooralsnog een incidenteel karakter.
3. De afschrijvingen waren in 2019 € 24.000 lager dan begroot, doordat investeringen later in het jaar hebben plaatsgevonden en een aantal investeringen zijn doorgeschoven naar 2020.
4. De huisvestingslasten zijn € 167.000 lager dan begroot als gevolg van een lagere dotatie aan de onderhoudsvoorziening voor de PO-locaties die de komende jaren voor vervangende nieuwbouw en/of renovatie in aanmerking komen. In vergelijking met 2019 heeft er in 2018 voor een aantal PO-locaties een vrijval van de onderhoudsvoorziening van € 1.000.000 plaatsgevonden.

5. De gerealiseerde overige materiële lasten waren € 95.000 hoger dan begroot door extra kosten voor PR & Marketing (o.a. nieuwe website, kalenders, folders en social media), deskundigheidsadvies (o.a. advies traject GMR-CvB en juridische kosten) en kosten voor projecten waar ook extra subsidies tegenover staan. De kosten voor de websites, kalenders, folders en het adviestraject GMR-CvB hebben een incidenteel karakter evenals de juridische kosten in het kader van frictie. De computerbenodigheden/licenties, leermiddelen en overige administratie & beheerlasten zijn lager uitgevallen.

Balans / vergelijkend balansoverzicht

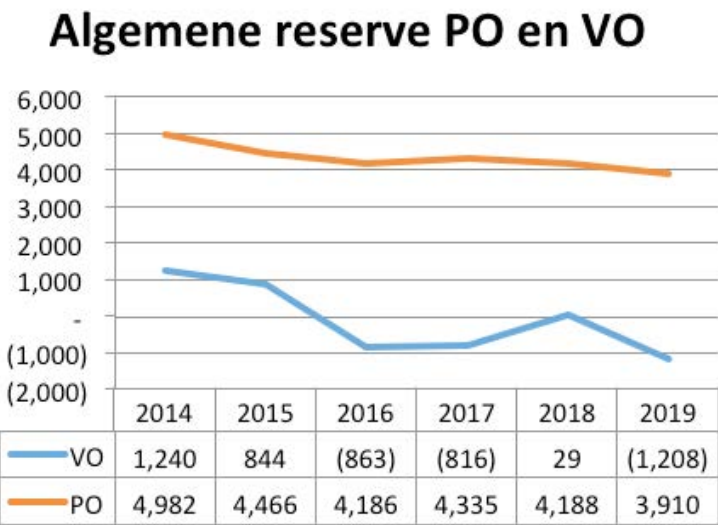
	31-12-2019		31-12-2018	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
ACTIVA				
Materiële vaste activa	5.669	41,5	4.257	30,8
Financiële vaste activa				
Vorderingen	1.617	11,8	1.404	10,2
Effecten				
Liquide middelen	6.371	46,7	8.153	59,0
	13.657	100,0	13.814	100,0
PASSIVA				
Eigen vermogen	5.613	41,1	6.080	44,0
Voorzieningen	3.939	28,8	3.693	26,7
Langlopende schulden	-	-	23	0,2
Kortlopende schulden	4.105	30,1	4.018	29,1
	13.657	100,0	13.814	100,0

Hierboven ziet u een vergelijking van de balans 2019 met die van 2018. Daarbij valt het volgende op:

1. Materiële vaste activa: De toename van de materiële vaste activa is te verklaren doordat er in 2019 een verduurzamingsinvestering heeft plaatsgevonden op een van de locaties van OBS West.
2. De hogere vorderingen zijn voornamelijk te verklaren door hogere huurkosten van studieboeken in het VO, de hogere waarborgsommen en een vordering op het Vervangingsfonds.
3. Het totale saldo aan liquide middelen was eind 2019 € 1.780.000 lager dan eind 2018 doordat er een verduurzamingsinvestering in het gebouw van OBS West heeft plaatsgevonden.
4. Door het negatieve exploitatieresultaat van 2019 is het eigen vermogen per 31 december 2019 met € 467.000 gedaald.
5. Het niveau van de voorzieningen is per 31 december 2019 met € 246.000 gestegen. De onderhoudsvoorziening is per saldo met

- € 200.000 gedaald, mede door de onttrekking van de financiële middelen voor het groot onderhoud bij OBS West die meegenomen is tijdens de verduurzamingsverbouwing. De voorziening langdurig zieken en de voorziening voor de WW-verplichting zijn per 31 december 2019 gestegen vanwege dotaties in 2019 aan genoemde voorzieningen.
6. De langlopende schulden daalden met € 23.000. De langlopende schulden van BLICK zijn per 31 december 2019 nihil. De aflossing van het leasecontract van de klimaatkasten en de renteloze lening (van de gemeente Capelle aan den IJssel) voor de Wonderwind heeft inmiddels volledig plaatsgevonden.
7. De kortlopende schulden zijn per 31 december 2019 licht gestegen.

Ontwikkelingen algemene reserve PO en VO

Financiële kengetallen 2019

	Omschrijving	Signalerings- waarde OCW	2019	2018
1	Solvabiliteit 1, (eigen vermogen/totale vermogen)	n.v.t.	41,10%	44,01%
2	Solvabiliteit 2, (eigen vermogen + voorzieningen)/totale vermogen)	< 30%	69,94%	70,74%
3	Liquiditeit (current ratio), (vlottende activa/kort vreemd vermogen)	< 0,75	1,95	2,38
4	Weerstandsvermogen, (eigen vermogen/totale baten)	< 5%	18,62%	20,15%
5	Weerstandsvermogen, (algemene reserve/totale baten)	n.v.t.	8,97%	13,98%
6	Rentabiliteit, (resultaat/totale baten)	3-jarig < 0 2-jarig < -5% 1-jarig < -10%	-1,55%	6,17%
7	Huisvestingsratio, (huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten	> 10%	7,24%	3,90%
8	Normatieve kapitalisatiefactor	>15%	43,29%	39,41%

Zie Bijlage *Toelichting financiële kengetallen* voor een toelichting op de gehanteerde begrippen.

De solvabiliteit 1 en 2 per 31-12-2019 zijn gedaald door het negatieve exploitatieresultaat in 2019. De liquiditeit (current ratio) van BLICK is gedaald door het negatieve exploitatieresultaat in 2019 en de uitgaven voor de verduurzamingsinvestering van OBS West in 2019. De negatieve rentabiliteit wordt veroorzaakt door het negatieve exploitatieresultaat in 2019. Door het negatieve exploitatieresultaat in 2019 is het weerstandsvermogen gedaald. Op basis van een risicoanalyse berekenden we in 2018 de financiële impact van risico's op het weerstandsvermogen (zie onder *Continuïteit*).

De normatieve kapitalisatiefactor is gestegen door de stijging van de materiële vaste activa en door de stijging van de voorzieningen > 1 jaar. Vanaf 2019 gaat de Inspectie van het Onderwijs mede op basis van de normatieve kapitalisatiefactor een signalerende toets uitvoeren op de hoogte van het vermogen van onderwijsorganisaties. Een normatieve kapitalisatiefactor hoger dan 15% kan aanleiding geven tot nader onderzoek door de Inspectie van het Onderwijs.

De huisvestingsratio is in 2019 hoger dan in 2018, doordat er in 2018 sprake was van een vrijval van de voorziening onderhoud voor de PO-scholen die in aanmerking komen voor vervangende nieuwbouw/renovatie. Alle kengetallen blijven per 31-12-2019 binnen de signaleringsgrenzen van OCW, behalve de kapitalisatiefactor. Gezien de ontwikkelingen, zoals hieronder omschreven, blijft dit verantwoord. Op basis van deze kengetallen per 31-12-2019 zijn er geen financiële zorgen.

3.2 CONTINUÏTEIT: ONTWIKKELINGEN

In deze paragraaf leest u welke ontwikkelingen wij verwachten (zoals leerlingenaantallen, fte's, mutaties in de reserves en de meerjarenbegroting), hoe wij ons risicomanagement vormgeven, welke beheersmaatregelen we treffen, en hoe ons treasurybeleid er uitziet. Op 5 februari is de Meerjarenbegroting 2020–2024 vastgesteld. Op 26 maart bleek de instroom van leerlingen voor het Voortgezet Onderwijs (VO) aanzienlijk lager dan begroot. Deze lagere instroom had dermate veel invloed op de meerjarenbegroting dat er besloten is om voor het VO een bijgestelde begroting op te stellen. Deze bijgestelde begroting is eveneens door Rvt goedgekeurd. De geconsolideerde cijfers met de bijgestelde begroting van het VO zijn in dit hoofdstuk opgenomen.

A1 Ontwikkelingen leerlingenaantallen

Cruciaal voor de komende jaren is de ontwikkeling van onze leerlingenaantallen. Deze ontwikkelen zich als volgt.

	Stand per 1 oktober					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal leerlingen PO	2.582	2.556	2.588	2.578	2.591	2.604
Aantal leerlingen VO	1.087	994	946	922	961	1.035
Totaal aantal leerlingen	3.669	3.550	3.534	3.500	3.552	3.639
	Stand ultimo					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Personele bezetting in FTE	313	318	303	294	294	298

Wij verwachten een stijging, van 3.550 in 2019 tot 3.639 in 2023, waarbij het PO overwegend stabiel blijft. Het VO daalt in 2020 en 2021 verder door een grote uitstroom van laatste jaarsleerlingen. Vanaf 2022 verwachten we een stijging van de leerlingaantallen. Vanaf 2019 voorzien we een daling van het aantal fte's van 318 naar 298, waarmee dat aantal verder in lijn komt met het aantal leerlingen. In 2020 daalt het aantal fte's in het PO, omdat bij enkele scholen nog een reductie moet plaatsvinden om in lijn te komen met het aantal leerlingen op basis van T=0-begrotingssystematiek. Deze daling kan worden opgevangen met de natuurlijke uitstroom. In het VO daalt het aantal fte's in 2020 met 13. Deze daling is noodzakelijk om het aantal fte's in balans te brengen met het aantal leerlingen. In 2022 daalt het aantal fte's met nog eens 8 fte's. De dalingen in 2020 en 2021 kunnen niet alleen d.m.v. de natuurlijke uitstroom worden opgevangen, het gevolg is dat contracten voor bepaalde tijd niet zonder meer zijn verlengd. Vanaf 2022 stijgt het aantal

fte in het VO met de verwachte leerlingenstijging. Het aantal leerlingen is per 1 oktober 2019 binnen het VO gedaald. De DUO-prognoses laten de komende begrotingsperiode een stabilisatie van het aantal leerlingen in de regio zien. Blick heeft het lopende schooljaar dus marktaandeel verloren. De PO-VO activiteiten van Blick zijn er op gericht dat steeds meer leerlingen van het PO instromen in ons eigen VO. We verwachten dat onze scholen in Krimpen hierin een kleiner aandeel hebben, aangezien het VO zich in Capelle bevindt en de instroom uit de Capelse VO-scholen dus waarschijnlijk groter zal zijn. Er wordt de komende periode extra ingezet op PR en een nieuw onderwijsconcept m/h/v/, genaamd "IJgen onderwijs". "IJgen onderwijs" is o.a. gebaseerd op het verzorgen van compacte instructielessen van vakdocenten. Daarnaast is dit concept gebaseerd op het nemen van eigen regie van leerlingen op hun leerloopbaan; gepersonaliseerd leren. Er zijn tijdens het begrotingsproces 2020-2024 door Blick voor het VO verschillende scenario's uitgewerkt. De scenario's zijn met betrokken partijen besproken.

Voor het schooljaar 2020-2021 zijn de volgende besluiten geconcretiseerd:

- Het IJsselcollege behoudt een breed aanbod;
- IJgen onderwijsconcept wordt versneld uitgerold in de bovenbouw Havo/Vwo;
- Havo/Vwo wordt herkenbaar gepositioneerd in het gebouw, met mogelijk ook een eigen ingang;
- Praktijklessen techniek en consumptief worden, waar mogelijk, ook voor leerlingen vanuit het Praktijkonderwijs uitgevoerd op de Pelikaanweg;
- Het IJsselcollege Vmbo participeert actief in 'Sterk Techniekonderwijs'.

Overige scenario's worden doorgerekend om tot nieuwe besluitvorming te komen. Acties, zoals PR-activiteiten voor basisscholen (open lesmiddagen), onderzoek naar Tienerschool en Vmbo Krimpen en onderwijsvernieuwing zijn ook al ingang gezet.

Door de negatieve resultaten in het VO komt het eigen vermogen onder druk te staan. 2020 levert geconsolideerd een negatief resultaat op van € 1.252.000, 2021 negatief € 144.000, 2022 negatief € 215.000, 2023 negatief € 315.000, de verwachting is dat pas in 2024 het exploitatieresultaat in evenwicht zal zijn. Het negatieve exploitatiesaldo wordt in 2020 mede beïnvloed door de verschuiving van de incidentele bekostiging OCW (baten in 2019 en lasten in 2020).

De Rijksbijdragen in 2021 in het PO dalen door de lichte daling van het aantal leerlingen per 1 oktober 2019. De Rijksbijdragen in 2020 voor het VO dalen door een forse leerlingdaling per 1 oktober 2019. De overige overheidsbijdragen en baten blijven de komende jaren redelijk stabiel: onder meer inkomsten in verband met nieuwkomers, schakelklassen, taalstimulering, huuropbrengsten en ouderbijdragen VO.

A2 Meerjarenbegroting

In december 2019/januari 2020 stelden we onze meerjarenbegroting 2020–2024 vast, gebaseerd op ons *Strategisch Beleidsplan*.

Voor de verduurzaming van de Groeiplaneet is € 500.000 in 2021 opgenomen in de meerjarenbegroting 2020–2024. De afschrijving van het restant van de eigen bijdrage wordt uit de bestemmingsreserve huisvesting PO gefinancierd.

De VO-raad, PO-Raad en OCW willen een nieuw bekostigingsmodel invoeren, omdat de huidige modellen verouderd, complex en niet altijd rechtvaardig zijn. De kern van de plannen is dat de scholen en vast bedrag per leerling en daarnaast per school ontvangen. Op basis van het huidige rekenmodel van OCW krijgt het VO binnen BLICK jaarlijks € 80.000,- (peildatum 1-10-2018) en het PO jaarlijks € 50.000,- (peildatum 1-10-2017) minder bekostiging toegerekend. De gebruikte parameters zijn nog indicatief, dus het daadwerkelijke herverdeeffect kan afwijken bij de invoering van het nieuwe bekostigingsstelsel.

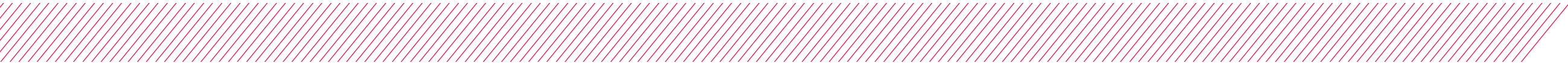
De beoogde invoeringsdatum van het nieuwe bekostigingsstelsel VO is vooralsnog 1 januari 2022. De beoogde invoeringsdatum van het nieuwe bekostigingsstelsel PO is nog niet bekend. In de MJB van BLICK is nog geen rekening gehouden met de effecten van de nieuwe bekostiging, omdat de wetsvoorstellen nog aan de Eerste en Tweede Kamer moeten worden voorgelegd.

In onderstaande tabel betreft het kalenderjaar 2019 en de gerealiseerde exploitatiecijfers. In 2020 heeft er t.o.v. van de goedgekeurde meerjarenbegroting nog een wijziging plaatsgevonden in de baten van het PO van € 427.000. In de oorspronkelijke begroting was rekening gehouden met prijscompensatie en de eenmalige uitkeringen in februari 2020. Deze prijscompensatie is grotendeels in 2019 ontvangen als baat. De eenmalige uitkering is in december 2019 ontvangen.

Deze baten zijn in het exploitatieresultaat van 2019 verantwoord. Derhalve is het negatieve resultaat voor 2020 € 427.000 negatiever geworden. De meerjarenbegroting 2020-2024 is op 4 februari 2020 goedgekeurd door de raad van toezicht en is vastgesteld op 5 februari 2020 door het college van bestuur.

Begroting Staat van Baten en Lasten

Begroting Staat van Baten en Lasten						
* € 1.000	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
BATEN						
Rijksbijdragen	29.092	28.415	28.178	28.226	28.595	29.271
Overige overheidsbijdragen en subsidies	393	309	308	291	291	292
Overige baten	658	770	749	684	672	671
TOTAAL BATEN	30.143	29.494	29.235	29.201	29.558	30.234
LASTEN						
Personeelslasten	24.333	24.815	23.286	23.156	23.629	24.064
Afschrijvingen	663	768	828	880	864	847
Huisvestingslasten	2.136	2.036	2.090	2.243	2.252	2.261
Overige lasten	3.453	3.121	3.175	3.137	3.128	3.062
TOTAAL LASTEN	30.585	30.740	29.379	29.416	29.873	30.234
Saldo baten en lasten gewone bedrijfsvoering	-442	-1.246	-144	-215	-315	0
Saldo financiële bedrijfsvoering	-25	-6	0	0	0	0
TOTAAL RESULTAAT	-467	-1.252	-144	-215	-315	0

Balans

* € 1.000

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
ACTIVA						
VASTE ACTIVA						
Materiële vaste activa	5.669	6.114	6.744	6.357	5.959	5.522
TOTAAL VASTE ACTIVA	5.669	6.114	6.744	6.357	5.959	5.522
VLOTTENDE ACTIVA						
Vorderingen	1.617	1.404	1.404	1.404	1.404	1.404
Liquide middelen	6.371	4.993	4.498	5.113	5.814	6.470
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	7.988	6.397	5.902	6.517	7.218	7.874
TOTAAL ACTIVA	13.657	12.511	12.646	12.874	13.177	13.396
PASSIVA						
EIGEN VERMOGEN	5.612	4.360	4.216	4.001	3.686	3.686
Algemene reserve PO	3.910	3.682	3.781	3.784	3.812	3.815
Algemene reserve VO	-1.208	-1.814	-1.984	-2.204	-2.479	-2.441
Bestemmingsreserve PO groei & krimp	308	317	244	246	178	137
Bstemmingsreserve Huisvesting PO	1.234	1.234	1.234	1.234	1.234	1.234
Bestemmingsreserve VO in transitie	200	200	200	200	200	200
Bestemmingsreserve strategisch beleid	500	500	500	500	500	500
Bestemmingsreserveincidentele middelen PO 2020	427					
Bestemmingsreserve incidentele middelen VO 2020	168	168	168	168	168	168
Bestemmingsreserve VO BAPO	73	73	73	73	73	73
VOORZIENINGEN	3.939	4.133	4.412	4.855	5.473	5.692
KORTLOPENDE SCHULDEN	4.106	4.018	4.018	4.018	4.018	4.018
TOTAAL PASSIVA	13.657	12.511	12.646	12.874	13.177	13.396

Investeringsen

BLICK past jaarlijks een investeringsruimte toe van € 750.000. De gemiddelde investeringen over 2019 t/m 2024 bedragen, na aanpassing van de bedragen in 2021 tot en met 2024, € 946.000. Deze overschrijding ontstaat met name door het verduurzamingsproject van OBS West voor € 1.559.000 (kalenderjaar 2019) en vormt daarmee een afwijking op het financieel beleid. De RvT heeft met de investeringen in de verduurzaming in 2019 ingestemd.

Het aandeel materiële vaste activa stijgt in 2020 en 2021, doordat onze investeringen hoger zijn dan onze afschrijvingslasten. In 2022 en 2023 ligt het investeringsniveau weer lager dan de afschrijvingslasten.

Verloop liquiditeit

In 2020 en 2021 neemt de liquiditeit af, door een verwacht negatief exploitatiesaldo en hoge investeringslasten.

Voorzieningen

Het niveau van de voorzieningen stijgt de komende jaren, omdat de dotaties hoger zijn dan de onttrekkingen. Voor zowel het PO als het VO zijn de dotaties en onttrekkingen aan de onderhoudsvoorziening op basis van het Meerjarig Onderhoudsplan (scope van 40 jaar) opgenomen. In 2019 is een schouw uitgevoerd van de onderhouds-status van een aantal PO-gebouwen. De uitkomsten hebben vanaf 2020 op BLICK-niveau een beperkt financieel impact op de hoogte van de jaarlijkse dotatie op de onderhoudsvoorziening.

Bestemmingsreserves

De komende jaren wordt een focus op kwaliteit van onderwijs gevraagd. De hoofdlijnen en aandachtspunten van een integrale aanpak BLICK-breed richten zich in eerste instantie op het op peil brengen en stimuleren van de onderwijskwaliteit, knowhow van directeuren, IB-ers en leerkrachten. In het voorjaar 2020 zal een meerjarige aanpak in het strategisch beleidsplan 2020-2024 worden geformuleerd. De reservering van € 500.000 stelt het bestuur in staat om met de inhuur van deskundigen en externe hulpmiddelen, het gestelde kwaliteits- en ambitieniveau BLICK-breed te bereiken. Hiervoor is een aparte bestemmingsreserve gecreëerd. Dit bedrag zal bij het opstellen van het nieuwe strategisch beleidsplan in 2020 nader worden gespecificeerd. De bestemmingsreserve VO in transitie stelt het bestuur en directie van het VO in staat in de periode 2020-2022 de transitie van het onderwijs inhoud te geven. Uitgaven worden voorzien in de omstelling van het onderwijsconcept en de ondersteuning van personeel bij deze vernieuwing, gedurende de invoering van het nieuwe onderwijsconcept ‘gepersonaliseerd leren’. De bestemmingsreserve is bedoeld om de directie en teams te ondersteunen en transitiekosten buiten de exploitatiebegroting van het VO te houden.

Ontwikkeling algemene reserve en totaal eigen vermogen t.o.v. het benodigd weerstandsvermogen

De ontwikkeling van het aantallen leerlingen is leidend in de Meerjarenbegroting 2020–2024. Voor het VO volgt de directie, het college van bestuur en de raad van toezicht deze ontwikkeling nauwlettend. De voor het VO ontwikkelde toekomstscenario’s, ondersteunen in het voorjaar 2020 bij de besluitvorming over de ontwikkeling van het VO de komende jaren. Op basis van de risico-inventarisatie in 2018 berekenden we de impact van risico’s op ons weerstandsvermogen.

Vanaf 2019 daalt het weerstandsvermogen door het begrote negatieve exploitatieresultaat. De algemene reserve gebruiken we als weerstandsvermogen: een buffer voor het opvangen van risico's. Zie hieronder een analyse van de algemene reserve in relatie tot het benodigde weerstandsvermogen ten behoeve van de risico's.

Ontwikkeling algemene reserve

* € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Algemene reserve PO	3.910	3.682	3.781	3.784	3.812	3.815
Algemene reserve VO	-1.208	-1.814	-1.984	-2.204	-2.479	-2.441
Totaal algemene reserve	2.702	1.868	1.797	1.580	1.333	1.374
Totaal eigen vermogen	5.612	4.360	4.216	4.001	3.686	3.686
Benodigd weerstandsvermogen	3.715	3.715	3.715	3.715	3.715	3.715
Verschil algemene reserve en benodigd weerstandsvermogen	-1.013	-1.847	-1.918	-2.135	-2.382	-2.341
Verschil totaal vermogen en benodigd weerstandsvermogen	1.897	645	501	286	-29	-29

Door het negatieve resultaat in de periode 2019 t/m 2023 en het reserveren van de benodigde gelden voor de bestemmingsreserves is de algemene reserve binnen het VO negatief geworden. De verwachting is dat vanaf 2024 het negatieve saldo van de algemene reserve van het VO weer zal toenemen. Uit de berekening op basis van de risicoanalyse blijkt dat het benodigde weerstandsvermogen € 3.715.000,- bedraagt. De algemene reserve dient als dekking voor het weerstandsvermogen. Door het negatieve vermogen van het VO komt de algemene reserve van BLICK onder het benodigde weerstandsvermogen uit. Het totaal vermogen komt vanaf 2023 voor een gering bedrag onder het benodigd weerstandsvermogen uit. Onder *Risicomanagement* worden de risico's nader toegelicht.

Financiële kengetallen 2019–2024

		2019	2020	2021	2022	2023	2024
Omschrijving	Signaleringswaarde OCW						
1 Solvabiliteit 1, (eigen vermogen/totale vermogen)	n.v.t.	41,10%	34,85%	33,34%	31,08%	27,97%	27,52%
2 Solvabiliteit 2, (eigen vermogen + voorzieningen)/totale vermogen)	< 30%	69,94%	67,88%	68,23%	68,79%	69,51%	70,01%
3 Liquiditeit (current ratio), (vlottende activa/kort vreemd vermogen)	< 0,75	1,95	1,59	1,47	1,62	1,80	1,96
4 Weerstandsvermogen, (eigen vermogen/totale baten)	< 5%	18,62%	14,78%	14,42%	13,70%	12,47%	12,19%
5 Weerstandsvermogen, (algemene reserve/totale baten)	n.v.t.	8,97%	6,33%	6,15%	5,41%	4,51%	4,54%
6 Rentabiliteit, (resultaat/totale baten)	3-jarig < 0 2-jarig < -5% 1-jarig < -10%	-1,55%	-4,24%	-0,49%	-0,74%	-1,07%	0,00%
7 Huisvestingsratio, (huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten	> 10%	7,24%	6,81%	7,37%	7,89%	7,82%	7,76%
8 Normatieve kapitalisatiefactor	>15%	43,29%	45,64%	48,58%	47,99%	47,06%	45,00%

Zie Bijlage *Toelichting financiële kengetallen* voor een toelichting op de gehanteerde begrippen.

In onze Meerjarenbegroting 2020-2024 is in 2020 t/m 2023 een negatief exploitatieresultaat te zien. In 2024 is het exploitatieresultaten nul, de verwachting is dat het resultaat in de loop van de jaren weer stijgt. Onze solvabiliteit 1 ligt de komende jaren onder onze eigen norm van 35%. De solvabiliteit blijft de komende jaren vrij constant door de stijging van het niveau van de voorzieningen. BLICK hanteert voor solvabiliteit 2 een norm van 60%. Daar blijven we de komende jaren boven. De liquiditeit (current ratio) blijft de komende jaren boven de signaleringswaarde van de Inspectie. BLICK hanteert voor de current ratio een norm van 2. Door het verwachte investeringsniveau van de komende jaren en het verloop van het exploitatiesaldo, komt de current ratio de komende jaren tijdelijk onder de norm van BLICK, maar blijft deze ruim boven de signaleringswaarde van OCW. In 2024 ligt de current ratio weer nagenoeg op de norm van stichting BLICK op onderwijs. De huisvestingsratio blijft binnen de signaleringswaarde van OCW.

De rentabiliteit was in 2019 -/- 1,55%. Vanaf 2019 t/m 2023 is de rentabiliteit negatief vanwege de verwachte exploitatiedruk. Vanaf 2024 wordt dit verder hersteld naar 0%.

Treasury

In december 2018 is de *Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016* aangepast. De instellingen mogen vanaf dat moment met terugwerkende kracht (reparatiewetgeving) leningen aangaan bij maatschappelijke instanties en lokale overheden. Daarom hebben wij ons *Treasurystatuut* geactualiseerd.

Treasury heeft als algemene doelstelling onze financiële continuïteit te waarborgen, door:

1. tijdige beschikbaarheid van de geldmiddelen tegen acceptabele condities (liquiditeit);
2. beheersing van financiële risico's verbonden aan financiële posities en geldstromen (risicobeheer);
3. minimaliseren van kosten van leningen en betalingsverkeer (kostenminimalisatie);
4. optimalisatie van rendement van overtollige liquide middelen (rentemaximalisatie).

Ons geld staat op verschillende spaarrekeningen. De begroting van de rentebaten 2020 is gebaseerd op de huidige rentestanden. Onze meerjarenbegroting bevat een prognose kasstroom voor 2020–2024. De laatste geprognoseerde stand per 31 december 2024 bedraagt € 6.470.000,-. We hebben de geraamde kasstroom van kalenderjaar 2019 en 2020 vertaald naar een liquiditeitsprognose op maandbasis. Op basis daarvan is bepaald hoeveel kasgeld minimaal en maximaal op de korte termijn nodig is, om te voldoen aan onze korte termijn verplichtingen. De komende periode zal deze liquiditeitsprognose worden geactualiseerd voor de jaren 2020–2021.

Zoals eerder in dit hoofdstuk vermeld was het totale saldo aan liquide middelen eind 2019 € 1.780.000,- lager dan eind 2018 door de verduurzamingsinvestering in het gebouw van OBS West.

B1 Rapportage aanwezigheid en werking intern risicobeheersings- en controlesysteem

Diverse interne controles zorgen dat onze financiële huishouding op orde blijft. Een halfjaarlijkse audit moet uiteindelijk leiden tot een zorgcyclus die continu inzicht garandeert.

De planning & control-cyclus en de interne beheersing zijn verder geprofessionaliseerd. Wij werken met een strategisch en financieel

beleid. Deze beleidsplannen worden jaarlijks vertaald naar een (meerjaren)begroting. Periodiek worden er kwartaalrapportages opgesteld, geanalyseerd en besproken met het management. Ook worden periodieke interne controles uitgevoerd. Er wordt door ons conform de beschreven personele en overige procedures gewerkt. De begrotingscyclus en het financiële beleid zijn verder geprofessionaliseerd. Ten slotte is het formatieproces voor schooljaar 2019–2020 doorlopen en is de meerjarenbegroting 2020–2024 opgesteld.

Binnen BLICK gaan alle middelen vanuit OCW en de gemeente rechtstreeks naar de scholen ('geld volgt de leerling'). De verdeling van de centrale lasten naar de scholen vindt conform ons financieel beleidsplan plaats op basis van de totale baten. De centrale lasten vormen binnen de schoolbegroting een materiële last. Voorafgaand aan ons jaarlijkse begrotingsproces wordt in het voorjaar een kaderbrief opgesteld met de kaders en uitgangspunten voor de komende begrotingsperiode en komt ook de verdeling van de centrale lasten aan de orde. Het financieel beleidsplan is vooraf goedgekeurd door de RvT en vastgesteld door het CvB. De kaderbrief wordt jaarlijks vastgesteld door het CvB en besproken binnen het directieoverleg. Zowel het financieel beleid als de kaderbrief worden ter advisering/ter informatie besproken met de (G)MR. De lasten van het CvB en de centrale staf zijn bovenschools begroot. Naast deze personele lasten is ook een aantal overkoepelende kosten zoals onderwijs gerelateerde kosten (o.a. auditteam, professionaliseringstraject GMR, onderwijs gerelateerde werkgroepen, Flexteam, uitvoeren actie rondom het Strategisch Beleid, PR & marketing), frictiekosten, accountantskosten, kosten raad van toezicht, kosten administratiekantoor, bedrijfsgezondheidszorg en rentebaten en -lasten centraal begroot. De centrale lasten waren in 2019 € 2.938.923.

B2 Beschrijving belangrijkste risico's en onzekerheden

Nadat we voor negen risicogebieden beheersmaatregelen hadden geformuleerd, zijn deze vertaald naar concrete acties, die inmiddels in gang zijn gezet. Dit heeft het bewustzijn van de risico's én van de noodzaak om die gezamenlijk aan te pakken een stevige impuls gegeven. In het verslag van de interne projectgroep (najaar 2019) is over de status van de risico's en mitigerende maatregelen gerapporteerd. De RvT behandelt jaarlijks het onderwerp risicomanagement en is betrokken bij het proces tot verbetering en beheersing van de risico's.

De risico's hebben betrekking op het aantal leerlingen, de kwaliteit van het onderwijs, zorgleerlingen, overheidsmaatregelen, personele zaken, de kwaliteit van managementinformatie, huisvesting en materieel, communicatie en veiligheid. Drie van die risico's zijn exogeen (buiten onze directe beïnvloedingssfeer) - deze bepalen het weerstandsvermogen dat nodig is: leerlingenaantallen die zich anders ontwikkelen dan verwacht, onverwacht overheidshandelen (ook rond toekenning van bijdragen en toepassing van regelingen) en onvoorspelbare incidenten met betrekking tot veiligheid.

Totaal is het benodigde weerstandvermogen € 3.715.309. Onze algemene reserve van € 2.702.000 was eind 2019 onvoldoende om deze financiële risico's te dekken. De reserve om financiële risico's te ondervangen bedraagt € 2.165.309, die om aan verplichtingen in verband met kortlopende schulden te voldoen € 800.000, die voor vervanging van materiële vaste activa € 750.000.

Samenvatting benodigd weerstandsvermogen

Samenvatting benodigd weerstandsvermogen	
Ambitie om de leerlingaantallen te doen stijgen stagneert en leerlingaantal gaat dalen	395.308
Onvoorspelbare overheid m.b.t. OCW en overige overheidssubsidies	1.213.905
Onveiligheid, (sexuele) intimidatie of (ernstig fysiek) geweld in de school/incidenten sociale veiligheid (zowel in- als extern)	556.096
Financiële impact risico's	2.165.309
Transactiefunctie	800.000
Financieringsfunctie	750.000
Benodigd weerstandsvermogen	3.715.309

Het eerste risico dat bepalend is voor het weerstandsvermogen is een niet-voorzien ontwikkeling van de leerlingenaantallen. De doelstelling was per oktober 2019 1.097 leerlingen op het IJsselcollege en 2.547 leerlingen op de PO-scholen. Dat is voor het VO niet gehaald.

Het tweede risico is onvoorspelbaarheid van de overheid. Overheidsbijdragen zijn onder meer afhankelijk van het politieke klimaat en niet-structureel inzetbare middelen. Om te anticiperen op dit risico volgen we de ontwikkelingen rond onderwijsfinanciering

nauwlettend. Toekomstige inzet zal ook gericht zijn op onder meer opbouw van relevante interne subsidie-expertise en kennis van bekostigingssystematiek. Binnen de politiek spelen op dit moment o.a. discussies rondom de inzet van de Prestatieboxmiddelen, een nieuw bekostigingstelsel en een verdeling van de leerpluismiddelen.

Het derde risico is onveiligheid, intimidatie en geweld. Om de veiligheid te optimaliseren, zal toekomstige inzet gericht zijn op onder meer veiligheidsprotocollen, simulaties en toegangsbeleid.

Daarnaast onderscheiden we zes endogene risico's, waarop we zelf meer invloed hebben en die dus niet bepalend zijn voor de opbouw van ons weerstandsvermogen:

1. *de kwaliteit van het onderwijs*: toekomstige (in meer of mindere mate structurele) inzet zal onder meer gericht zijn op beter personeelsbeleid (werving, scholing en borging) en het verbreden van het draagvlak voor onderwijsvernieuwing. De recruitment is bij een medewerker belegd. Er worden verschillende wervingsbronnen aangeboord. Een van die bronnen is zij-instroom en het binden van vierdejaars pabo-studenten. BLICK stimuleert actief interne mobiliteit. De nieuw in te richten BLICK-academie moet daarbij ondersteunen. Ter verbetering van de onderwijskwaliteit is een intern auditteam opgeleid.
2. *de toename van het aantal zorgleerlingen*: toekomstige inzet zal gericht zijn op onder meer het kwantificeren van zorgleerlingen, specialismen van leraren benutten en scholing van medewerkers. Voor de zorg en aandacht van leerlingen zijn Professionele Leergemeenschappen ingericht en wordt er zorg en begeleiding gefaciliteerd door Blick Expertise.
3. *het vinden van voldoende gekwalificeerd personeel*: de belangrijkste beheersmaatregelen zijn heldere taken en bevoegdheden, goede begeleiding van nieuwe collega's, hen betrekken bij het onderwijs, managementscholing, en het scholingsbeleid afstemmen op de behoefte.
4. *een mogelijk gebrek aan relevante en betrouwbare management-informatie* met voorspellende waarde: maatregelen zijn onder meer optimaal gebruik van leerlingvolgsystemen en uniforme actualisatie van de AO/IB. De periodieke managementinformatie is in 2019 uitgebreid met onderwijsvariabelen. Dit wordt in 2020 verder ontwikkeld. In 2019 is een start gemaakt met een subsidieregister en een intern controleplan. Dit zal in 2020 verder uitgekristalliseerd worden.

5. *materieel en gebouwen die niet voldoen* aan de eisen, trage besluitvorming of onvoldoende bekostiging: de belangrijke beheersingsmaatregelen zijn inventarisatie van achterstanden, prioritering in een plan van aanpak, heldere afspraken met de gemeente, optimalisatie van contracten en actualisatie van het Meerjarig Onderhoudsplan. In 2019 is voor de scholen die niet in aanmerking komen voor nieuwbouw of renovatie een schouw uitgevoerd. Voor een aantal PO-locaties zijn afspraken met de gemeente gemaakt over nieuwbouw.
6. de *interne en externe communicatie*: maatregelen zijn het optimaal benutten van websites, sociale media actief benutten, en een communicatieprotocol. In 2019 zijn er nieuwe websites ingericht en is er een aantal acties uitgezet om social media beter te benutten.

Ten aanzien van de MJB 2020–2024 wordt een aantal risico's en/of aandachtspunten signaleerd:

- De kengetallen solvabiliteit 1, het weerstandvermogen, de liquiditeitsratio (current ratio) liggen boven de signaleringswaarde van OCW. De rentabiliteit staat de komende jaren onder druk maar laat herstel zien vanaf 2023. Hiermee past dit binnen het financieel beleid van BLICK;
- Er zijn personele maatregelen in de meerjarenbegroting 2020–2024 van het VO verwerkt per 1 augustus 2020 en 1 augustus 2021 zoals eerder staat beschreven. De haalbaarheid van de verschillende maatregelen op basis van de geschetste scenario's zijn randvoorwaardelijk voor het behalen van deze maatregelen.
- De onderwijskwaliteit is over het algemeen een voorspeller voor toekomstige leerlingen. Op de PO- en VO-scholen staat de onderwijskwaliteit onder druk waardoor de haalbaarheid van het aantal geprognoseerde leerlingen en de geformuleerde personele taakstellingen risico's met zich meebrengen.

B3 Coronacrisis

In het voorjaar van 2020 heeft zich een belangrijke gebeurtenis voorgedaan in de wereld die gevolgen heeft voor BLICK. De uitbraak van het Coronavirus (Covid-19) heeft veel gevolgen gehad voor onze scholen. Vanaf 16 maart 2020 is op onze scholen geen regulier onderwijs meer verzorgd. Met maximale inzet van onze medewerkers hebben onze leerlingen onderwijs-op-afstand ontvangen en zijn de schoolexamens binnen de richtlijnen afgenomen. Financieel heeft de Coronacrisis slechts kleine gevolgen. De overheid voert de maandelijkse betaling gewon uit, zodat wij alle salarissen regulier kunnen overmaken naar onze medewerkers. De impact op de totale financiën zal de continuïteit van de organisatie niet beïnvloeden. Zo is bijvoorbeeld de grote zomerschoonmaak binnen de schoonmaakcontracten reeds in het voorjaar uitgevoerd. Schoolreizen en excursies zijn, conform de annuleringsvoorwaarden, geannuleerd.

B4 Rapport toezichthoudend orgaan

Zie *Verslag raad van toezicht*

6.3 BIJLAGE

Toelichting financiële kengetallen

Solvabiliteit 1: (de verhouding eigen vermogen t.o.v. het totaal vermogen). Geeft een indruk van het vermogen van een instelling om op middellange en lange termijn aan haar verplichtingen te kunnen voldoen. De solvabiliteit dient gezien te worden in samenhang met de rentabiliteit. Waar beide laag zijn kan een probleem dreigen door oplopende financieringslasten of structurele tekorten in de exploitatie. De verhouding eigen vermogen versus vreemd vermogen komt daardoor scheef te liggen.

Solvabiliteit 2: (de verhouding eigen vermogen + voorzieningen t.o.v. het totaal vermogen). Geeft een indruk van het vermogen van een instelling om op middellange en langer termijn aan haar verplichtingen te kunnen voldoen.

Liquiditeit (current ratio): (de verhouding tussen vlottende activa en kortlopende schulden). Geeft een indruk van het vermogen van een instelling om op korte termijn aan haar verplichtingen te kunnen voldoen.

Weerstandvermogen: (totaal eigen vermogen t.o.v. de totale baten). Het weerstandvermogen geeft een indruk van het eigen vrije vermogen/beschikbare reserves dat kan worden aangewend om onvoorziene tegenslagen op te vangen.

Rentabiliteit: (de rentabiliteit is het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening t.o.v. de totale baten). Is het exploitatieresultaat positief, dan is de rentabiliteit ook positief. Bij een negatief exploitatieresultaat is er sprake van een negatieve rentabiliteit.

Huisvestingsratio: (huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen)/totale lasten).

Normatieve kapitalisatiefactor: ((totale activa – eigen vermogen + normatief eigen vermogen) / totale baten). Geeft de wenselijke vermogenspositie in relatie tot de financiering van de materiële vaste activa.

Het financiële beleid is erop gericht de continuïteit van BLICK te waarborgen en optimale randvoorwaarden te creëren voor de missie en doelstellingen van de onderwijsorganisatie. Op lange termijn moeten de continuïteit van het onderwijs, de werkgelegenheid en de materiële voorzieningen gewaarborgd worden op het niveau van de prognosticeerde leerlingaantallen.

Om de continuïteit te waarborgen is weerstandvermogen (vrij besteedbare reserves) nodig. De financiële zelfstandigheid brengt immers met zich mee dat BLICK incidentele tegenvallers zelf kan opvangen.

De omvang van het benodigde weerstandvermogen is afhankelijk van het risicoprofiel van de onderwijsinstelling.

Twee risico's staan voor de gehele onderwijssector centraal:

- Fluctuaties in het leerlingaantallen en
- Instabiliteit in de bekostiging.

Voor meer een toelichting op de voor onze organisatie specifieke risico's verwijzen wij u graag naar onderdeel B2 van de continuïteitsparagraaf.

Stichting BLICK op onderwijs is gevestigd te Capelle aan den IJssel. Stichting BLICK is een openbare stichting zoals artikel 49 van de Wet op primair onderwijs (WPO) en zoals artikel 42b van de Wet op voortgezet onderwijs (WVO) die beschrijft. De stichting is in de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer 24384672.

4.1 Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Richtlijn Jaarverslag Onderwijs, gebaseerd op BW2 titel 9 en de richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ660). De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's. De algemene grondslag voor de waardering van activa en passiva, alsmede voor het bepalen van het resultaat, is de verkrijgingprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde. De jaarrekening is in opdracht van de raad van toezicht gecontroleerd door Astrium Onderwijsaccountants B.V. De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen onder de overige gegevens.

Vergelijkende cijfers

Voor zover van toepassing zijn, ter vergelijking, de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente, vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar.

Segmentatie

Binnen de stichting is sprake van twee onderwijssegmenten (PO en VO). De allocatie van baten en lasten naar de twee onderwijssegmenten is gerelateerd aan de verdeling naar de betreffende scholen. De gezamenlijke kosten, zoals staf en college van bestuur, worden over beide segmenten verdeeld op basis van de verhouding van de baten van beide segmenten binnen de gehele stichting.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college van bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten.

De belangrijkste schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen;
- de verwachte onderhoudsuitgaven bij bepaling van de voorziening voor groot onderhoud;
- de bepaling van personele voorzieningen en transitoria.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

4.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroom genererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingsverlies van een kasstroom genererende eenheid, wordt het verlies toegerekend aan de activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroom genererende eenheid) geschat. Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder

waardevermindingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardevermindingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindingsverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.'

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waar (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien de instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de staat van baten en lasten, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden bij eerste waardering tegen de reële waarde gewaardeerd daarna tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden bij eerste waardering tegen de reële waarde gewaardeerd daarna tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode, verminderd met bijzondere waardevermindingsverliezen.

Afgeleide financiële instrumenten

BLICK op onderwijs maakt geen gebruik van financiële derivaten en beperkt de risico's (renterisico, kasstroomrisico en kredietrisico) door gebruik te maken van de rekening-courant en spaarrekeningen,

rekening houdend met de voorwaarden uit de Regeling beleggen en belenen tot 1 juli 2016 en regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 na 1 juli 2016. Op 18 december 2018 is de regeling beleggen, belenen en derivaten met terugwerkende kracht vanaf 1 juli 2016 aangepast.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waarde wijzigingen in de staat van baten en lasten of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt. Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de organisatie toekomend bedrag onder voorwaarden die de organisatie anders niet zou hebben overwogen of aanwijzingen dat een debiteur failliet zal gaan. Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door de stichting worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken. Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt Stichting BLICK op onderwijs historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als Stichting BLICK op onderwijs van oordeel is dat de huidige, economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren. Een bijzonder waardevermindingsverlies met

betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief. Verliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten. Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingsverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de staat van baten en lasten'.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het onderdeel financiële instrumenten.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het College van Bestuur en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen dat in deze jaarrekening wordt gerepresenteerd, is na resultaatbestemming. Het eigen vermogen wordt separaat gepresenteerd voor de PO-scholen en voor de VO-scholen.

Algemene reserve PO

De algemene reserve PO wordt beschouwd als publiek eigen vermogen.

De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het College van Bestuur. De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van de scholen PO en de stichting. Deze wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en de werkelijke lasten (in geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht).

Algemene reserve VO

De algemene reserve VO wordt beschouwd als publiek eigen vermogen.

De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking

staan van het College van Bestuur. De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van de scholen VO en de stichting. Deze wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en de werkelijke lasten (in geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht).

Bestemmingsreserve PO Groei & Krimpfonds

Met ingang van het begrotingsjaar 2017 en de formatiebegroting over het schooljaar 2017/2018 is binnen het PO meerjarig gestart met de begrotingssystematiek volgens het principe van $t=0$. Voor de PO-scholen binnen BLICK leidt deze tot het eerder reserveren van baten en nemen van lasten tegen de werkelijke leerlingaantallen in het betreffende schooljaar. De principes van een bestemmingsreserve zijn gericht op het tijdelijk of voor bijzondere omstandigheden reserveren van vermogen waarmee wordt voorkomen dat het betreffende vermogen onder het regime van de algemene reserves komt te vallen.

Het 'Groeï & Krimpfonds' (hierna: GKF) is bedoeld om een vermogensreserve op te bouwen in de jaren waarin sprake is van een leerlingdaling (krimp). Het aanspreken van de reserve vindt plaats in de periode waarin het aantal leerlingen weer zal toenemen (groei). Voorfinancieren is dan nodig. Er zijn financiële spelregels met de Raad van Toezicht afgesproken waartegen het GKF wordt aangevuld en mag worden uitgeput.

Het GKF is daarmee een bestemmingsreserve die wordt aangewend om het primair proces financieel te ondersteunen bij formatie- of leerlingaantal schommelingen in de komende jaren.

Bestemmingsreserve Huisvesting PO

De bestemmingsreserve Huisvesting PO is gevormd voor noodzakelijke aanpassingen aan de huisvesting van de PO-scholen welke niet onder de onderhoudsvoorziening vallen. De afschrijvingslasten worden ten laste van deze bestemmingsreserve gebracht.

Bestemmingsreserve VO in transitie

De bestemmingsreserve VO in transitie stelt het bestuur en directie van het VO in staat in de periode 2020-2022 de transitie van het onderwijs inhoud te geven. Uitgaven worden voorzien in de omstelling van het onderwijsconcept en de ondersteuning van personeel bij deze

vernieuwing, gedurende de invoering van het nieuwe onderwijsconcept 'gepersonaliseerd leren'. De bestemmingsreserve is bedoeld om de directie en teams te ondersteunen en transitiekosten buiten de exploitatiebegroting van het VO te houden.

Bestemmingsreserve strategisch beleid

De komende jaren wordt een focus op kwaliteit van onderwijs gevraagd. Back to basics. De hoofdlijnen en aandachtspunten van een integrale aanpak BLICK-breed richten zich in eerste instantie op het op peil brengen en stimuleren van de onderwijskwaliteit, knowhow van directeuren, IB-ers en leerkrachten.

In het voorjaar 2020 zal een meerjarige aanpak in het strategisch beleidsplan 2020-2024 worden geformuleerd. De reservering van € 500.000 euro stelt het bestuur in staat om met de inhuur van deskundigen en externe hulpmiddelen, het gestelde kwaliteits- en ambitieniveau BLICK-breed te bereiken.

Bestemmingsreserve incidentele middelen PO 2020

Het ministerie van OCW heeft eind 2019 met de vakbonden afspraken gemaakt over de herindexatie/prijscompensatie op de salarissen in het PO. De besturen in het PO hebben hiervoor over schooljaar 2018-2019 en schooljaar 2019-2020 prijscompensatie ontvangen en in december 2019 een eenmalige bate van het Ministerie OCW ontvangen (Regeling bijzondere en aanvullende bekostiging PO en VO 2019). Zowel over de financiële verantwoording van de baten (in 2019, als bestemmingreserve voor vrijval in 2020) als de doeleinden (geoormerkt voor salarissen, eenmalige uitkeringen en scholing) zijn in de nieuwe cao (maart 2019-november 2020) tussen de werkgever- en werknemersorganisaties afspraken gemaakt.

Bestemmingsreserve incidentele middelen VO 2020

In december 2019 heeft het Ministerie van OCW aanvullende bekostiging beschikbaar gesteld aan alle scholen in het voortgezet Onderwijs (Regeling bijzondere en aanvullende bekostiging PO en VO 2019). Conform deze regeling is het de bedoeling dat dit geld de komende twee jaren wordt uitgegeven ter verlichting van het lerarentekort en de werkdruk. In de nieuwe cao zullen door de werkgeverorganisatie en werknemersorganisaties in 2020 daarover nadere afspraken worden gemaakt. De kosten m.b.t. deze aanvullende bekostiging zullen de komende twee jaar middels de resultaatbestemming ten laste worden gebracht van deze bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve VO – BAPO

Deze bestemmingsreserve vertegenwoordigt de tegenwaarde van de nog niet uitgeoefende spaarrechten van medewerkers op grond van de BAPO-regeling.

Voorzieningen

Voorzieningen worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen. Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer sprake is van:

- Een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- Waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- Het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is'.

Voorziening onderhoud

De voorziening dient ter egalisatie van de onderhoudskosten. De dotatie komt ten laste van de staat van baten en lasten. De onderhoudskosten worden direct ten laste van de voorziening gebracht. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de onderhoudsverplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Een en ander is neergelegd in een meerjarig onderhoudsplan.

BLICK heeft in de jaarrekening 2018 voor de voorziening groot onderhoud gebruik gemaakt van de overgangsregeling. Dit houdt in dat de werkwijze zoals die vóór 2018 gold voor 2018 is toegepast. BLICK maakt tevens gebruik van de overgangsregeling in de jaarrekening verslagjaar 2019.

Voorziening spaarverlof

De voorziening spaarverlof dient ter dekking van de opgebouwde rechten voor spaarverlof. De voorziening wordt jaarlijks berekend op basis van de opgebouwde rechten van de personen die sparen voor spaarverlof. De dotatie komt ten laste van de staat van baten en lasten en eventuele vrijvallen komen ten gunste van de staat van baten en lasten. Onttrekkingen worden direct ten laste van de voorziening gebracht.

Voorziening levensfase bewust beleid

In de cao voor het voortgezet onderwijs is voorzien in faciliteiten voor levensfasebewust personeelsbeleid. Voor de hieruit voortvloeiende verplichtingen is een voorziening tegen nominale waarde getroffen op basis van een inschatting van de verplichtingen die hier onder vallen.

Voorziening uitkeringsverplichtingen

Voor de toekomstige WW-verplichtingen van medewerkers binnen het VO is een voorziening gevormd. Bij de berekening is rekening gehouden met de medewerkers die per balansdatum een WW-uitkering ontvangen en een inschatting van de werkhervattingskansen per medewerker. De voorziening is gevormd voor het individuele deel van de WW (25%) en niet voor het collectieve deel (75%).

Voorzieningen jubileum

De voorzieningen voor het jubileumverplichtingen worden gewaardeerd tegen contante waarde, gebaseerd op een disconteringsvoet van 1% (2018: 1%). Daarnaast wordt bij de berekening van de voorziening jubileum rekening gehouden met de 'blijfkansen' van de betreffende personeelsleden. Bij de berekening van de voorziening voor jubileumverplichting is rekening gehouden met de verwachting dat de pensioenleeftijd naar 68 jaar zal gaan. In 2019 is er een schattingswijziging doorgevoerd m.b.t. de voorziening jubilea. Als norm zijn de gegevens van de PO-Raad aangehouden. Op deze norm is de blijf-kans verhoogd, o.b.v. de inschatting dat werknemers langer in dienst blijven bij BLICK. Dit betekent een verlaging van de voorziening t.o.v. de uitgangspunten, die in 2018 zijn gehanteerd. De voorziening is tevens verlaagd, doordat er veel nieuwe medewerkers in dienst zijn gekomen.

Voorzieningen langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is opgenomen ter dekking van toekomstige loonkosten van personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend, geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Langlopende schulden*Langlopende schulden – leasecontracten*

De leaseverplichtingen worden verwerkt tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen.

Langlopende schulden- overige

Voor langlopende schulden is de waarderingsgrondslag reële waarde bij eerste waardering geamortiseerde kostprijs bij vervolgwaardering.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal 1 jaar.

Investeringsubsidies gemeente

De investeringsubsidies vallen vrij met de afschrijvingstermijn van de activa waarop deze investeringsubsidies betrekking hebben.

4.3 Grondslagen voor de resultaatbepaling**Algemeen**

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het jaarverslag toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Rijksbijdragen OCW

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoordeelde OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekening clausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog veel activiteiten voor zijn te verrichten per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva. Geoordeelde OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekening clausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten in het jaar waarin ook de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is overlopen. Niet te bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden 'Ministerie OCW' zodra de bestedingstermijn is verlopen op de balansdatum.

Overige overheidsbijdragen en –subsidies

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen, verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet zijn verstrekt door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten (waaronder ouderbijdragen) worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij ervan uitgegaan is dat reguliere onderwijs- en onderzoekstaken gelijkmatig over het jaar zijn gespreid. De ouderbijdragen worden verantwoord op basis van het matchingsprincipe. Dit houdt in dat de baten en lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op o.a. het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg. De personeelsbeloningen zijn gebaseerd op de cao-VO, de cao-PO en de bestuurders cao.

Pensioenen

Voor de medewerkers is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij het ABP. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

De actuele dekkingsgraad van het ABP bedroeg tijdens de jaarafsluiting 97,8% (per 31 december 2019). De gemiddelde dekkingsgraad over de afgelopen 12 maanden bedroeg 95,8%. De risico's van de loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdrage aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een op de balans opgenomen voorziening.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Afschrijvingstermijnen (in jaren):

Gebouwen en terreinen:	5 – 40 jaar
ICT hardware:	5 jaar
Leermiddelen:	8 jaar
Meubilair:	10 – 20 jaar
Inventaris en apparatuur:	5 – 20 jaar

Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen en de hieraan gerelateerde bankkosten.

4.4 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij worden de kasstromen afgeleid uit de staat van baten en lasten en de mutaties in de balansposten ultimo boekjaar.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Bepaling reële waarde

Een aantal grondslagen en toelichtingen in de jaarrekening vereist de bepaling van de reële waarde van zowel financiële als niet-financiële activa en verplichtingen. Voor waarderings- en informatie-

verschaffingsdoeleinden is de reële waarde op basis van de volgende methoden bepaald. Indien van toepassing wordt nadere informatie over de uitgangspunten voor de bepaling van de reële waarde vermeld bij het onderdeel van deze toelichting dat specifiek op het betreffende actief of de betreffende verplichting van toepassing is. De reële waarde van financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

4.5 Balans per 31 december 2019 na resultaatbestemming

		31 december 2019		31 december 2018	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Vaste Activa					
Materiële vaste activa	(1)				
Gebouwen en terreinen		2.326.386		828.277	
Inventaris en apparatuur		2.797.529		2.803.459	
Leermiddelen		337.873		348.562	
Overige materiële vaste activa		83.751		184.871	
Activa in uitvoering		123.472		91.532	
			5.669.012		4.256.701
Viottende activa					
Vorderingen	(2)				
Debiteuren		359.548		343.269	
Ministerie van OCW		760.185		745.308	
Overige vorderingen		84.460		46.853	
Overlopende activa		412.611		268.562	
			1.616.803		1.403.992
Effecten	(3)		-		-
Liquide middelen	(3)		6.370.881		8.152.902
			7.987.684		9.556.894
			<u>13.656.696</u>		<u>13.813.595</u>
		31 december 2019		31 december 2018	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Eigen vermogen	(4)				
Eigen vermogen			5.612.591		6.079.500
Voorzieningen	(5)				
Personele voorzieningen		1.403.325		956.071	
Voorziening groot onderhoud		2.535.589		2.736.620	
			3.938.914		3.692.692
Langlopende schulden	(6)				
Leasecontracten		-		20.920	
Leningen		-		2.002	
			-		22.922
Kortlopende schulden	(7)				
Ministerie van OCW		-		-	
Crediteuren		649.054		543.986	
Belastingen en premie sociale verz.		1.003.162		1.031.031	
Schulden terzake van pensioenen		307.726		254.933	
Overige kortlopende schulden		42.047		95.834	
Overlopende passiva		2.103.202		2.092.697	
			4.105.191		4.018.481
			<u>13.656.696</u>		<u>13.813.595</u>

4.6 Staat van Baten en Lasten over 2019

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Baten			
Rijksbijdragen	29.092.106	27.744.269	28.391.554
Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	393.104	375.941	1.098.118
Overige baten	657.576	718.546	681.214
Totaal baten	30.142.786	28.838.756	30.170.887
Lasten			
Personeelslasten	24.333.011	23.328.805	23.673.302
Afschrijvingen	663.406	687.171	686.617
Huisvestingslasten	2.135.538	2.302.415	1.104.296
Overige lasten	3.453.323	3.357.679	2.815.281
Totaal lasten	30.585.278	29.676.070	28.279.497
Saldo baten en lasten	442.492-	837.314-	1.891.390
Financiële baten en lasten	24.417-	26.330-	28.704-
Nettoresultaat	466.909-	863.644-	1.862.687

Bestemming van het nettoresultaat

Het nettoresultaat volgens de Staat van Baten en Lasten over 2019 bedraagt € 466.909 negatief.
Het resultaat wordt als volgt verdeeld:

Bestemming van het nettoresultaat

	Stand per 31-12-2018	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2019
Algemene reserve PO	4.187.720	€ -277.586	-	3.910.134
Algemene reserve VO	29.402	€ -1.237.200	-	1.207.798-
Bestemmingsreserve groei & krimp PO	523.648	€ -215.278	-	308.370
Bestemmingsreserve Huisvesting PO	1.233.624	€ -	-	1.233.624
Bestemmingsreserve VO in transitie	-	€ 200.000	-	200.000
Bestemmingsreserve strategisch beleid	-	€ 500.000	-	500.000
Bestemmingsreserve incidentele middelen PO 2020	-	€ 427.065	-	427.065
Bestemmingsreserve incidentele middelen VO 2020	-	€ 168.131	-	168.131
Bestemmingsreserve VO BAPO	105.106	€ -32.041	-	73.065
Totaal eigen vermogen	6.079.500	€ -466.909	-	5.612.591

4.7 Kasstroomoverzicht 2019

Het onderstaande kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij wordt het saldo van baten en lasten als uitgangspunt genomen, waarop vervolgens correcties worden aangebracht voor verschillen tussen opbrengsten en ontvangsten en kosten en uitgaven.

	2019		2018	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo van baten en lasten		442.492-		1.891.390
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen		605.624		686.617
- Mutaties voorzieningen		246.222		376.536-
Vervanderingen in vlottende middelen				
- Vorderingen		212.812-		167.618
- Schulden		86.711		512.285-
		283.253		1.856.804
Ontvangen interest	4.995		2.083	
Betaalde interest	29.411-		30.787-	
		24.417-		28.704-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	2.017.933-		602.745-	
Desinvesteringen in materiële vaste activa				
Overige investeringen in financiële vaste activa	-		-	
		2.017.933-		602.745-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Aflossing langlopende schulden		22.923-		65.737-
Mutatie liquide middelen		1.782.021-		1.159.618
Beginstand liquide middelen	8.152.900		6.993.283	
Mutatie liquide middelen	1.782.021-		1.159.617	
Eindstand liquide middelen		6.370.881		8.152.900

4.8 Toelichting behorende tot de balans per 31 december 2019

1. Materiële vaste activa

	31/12/19		31/12/18	
	€		€	
1. Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	2.326.386		828.277	
Inventaris en apparatuur	2.797.529		2.803.459	
Leermiddelen	337.873		348.562	
Overige materiële vaste activa	83.752		184.871	
Activa in uitvoering	123.472		91.532	
Totaal materiële vaste activa	5.669.012		4.256.702	

	Aanschaf- prijs t/m 2018	Boekwaarde 01/01/19	Investe- ringen 2019	Desinves- teringen en herru- bricering 2019	Aanschaf- prijs t/m 2019	Boek- waarde 31-12- 2019
Gebouwen en terreinen	1.567.595	828.277	1.575.497		3.143.092	2.326.386
Inventaris en apparatuur	7.173.096	2.803.459	384.275		7.557.371	2.797.529
Leermiddelen	716.068	348.562	78.003		794.071	337.873
Overige materiële activa	610.687	184.871	6.000		616.687	83.752
Activa in uitvoering	91.532	91.532	31.940		123.472	123.472
	10.158.978	4.256.701	2.075.715	-	12.234.693	5.669.012

	Cumul. afschrij- vingen t/m 2018	Afschrij- vingen 2019	Desinves- teringen en herru- bricering 2019	Cumul. afschrij- vingen t/m 2019
Gebouwen en terreinen	739.257	77.450		816.707
Inventaris en apparatuur	4.359.220	426.556	25.934	4.759.842
Leermiddelen	390.965	88.692	23.459	456.198
Overige materiële vaste activa	470.616	70.708	8.388	532.935
Activa in uitvoering	-	-		-
	5.960.058	663.406	57.781	6.565.682

De gemeente heeft het economisch claimrecht van de schoolgebouwen. Het juridisch eigendom ligt bij BLICK. Gedurende 2019 zijn diverse investeringen vanuit de investeringsbegroting niet uitgevoerd. Een aantal van deze investeringsplannen zijn doorgeschoven. Als gevolg hiervan zijn de afschrijvingskosten lager dan begroot. De investeringen die zijn doorgeschoven naar 2020 zijn opgenomen in het investeringsplan van 2020 en de jaren erna.

Voor BLICK geldt een jaarlijks maximale investeringsruimte van € 750.000. In 2019 bedroeg de totale investering € 2.017.933. Deze overschrijding ontstaat o.a. door het verduurzamingsproject van

OBS West voor € 1.559.000. Geïnvesteed is in isolatie van het pand, een warmtepomp, zonnepanelen en een klimaatbeheersingssysteem. De RvT heeft met de investeringen in de verduurzaming in 2019 ingestemd. Tevens is er in 2019 voor een nieuwe locatie van een school voor € 155.000 nieuw meubilair aangeschaft.

In het PO is besloten om de ICT-investeringen in devices (IPads en Chromebooks) te leasen. Als gevolg hiervan zijn de investeringen en derhalve de afschrijvingskosten lager dan begroot. Hiertegenover staan hogere leasekosten.

De activa in uitvoering betreft investeringen in herhuisvesting en verduurzaming, voor nieuwbouw (Groeiplaneet en Klim-Op) en bestaande of nieuwe locaties, waarvan de oplevering nog niet heeft plaatsgevonden.

2. Vorderingen

VLOTTENDE ACTIVA	31/12/19		31/12/18	
	€	€	€	€
2. Vorderingen				
Debiteuren	360.548		351.069	
Voorziening wegens oninbaarheid	1.000-		7.800-	
		359.548		343.269
Ministerie OCW		760.185		745.308
Overige vorderingen				
Vorderingen op gemeenten	15.904		12.926	
Gemeente onderwijskundige vernieuwingen	-		-	
Gemeente nieuwkomers	-		-	
Gemeente overig	-		-	
Gemeente subsidies personeel	-		-	
Projecten in uitvoer	-		-	
Stichting VOCA - aandeel fusiekosten	-		-	
Debiteuren TSO	-		-	
Overige	44.863		31.373	
Personeel	23.693		2.554	
	0-		-	
Totaal overige vorderingen		84.460		46.853
Overige overlopende activa				
Vooruitbetaalde kosten	341.948		268.562	
Onderschrijdingsvoordeel nieuwbouw				
Gemeente inzake nieuwbouw (dak & inventaris)	-		-	
Te ontvangen interest	-		-	
Gemeente Capelle (o.a. gezamenlijke kosten)	-		-	
Gemeente Capelle inzake gymuren	-		-	
Verstrekke voorschotten	-		-	
Overige overlopende activa	70.663		-	
Totaal overlopende activa		412.611		268.562
Totaal vorderingen		1.616.803		1.403.992

Debiteuren

Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:

Verloop voorziening dubieuze debiteuren

	2019	2018
Stand per 1-1	€ 7.800,00	€ 12.338,13
Onttrekking	€ -6.800,00	€ -14.697,92
Dotatie		€ 10.159,79
Stand 31-12	€ 1.000,00	€ 7.800,00

Dit betreffen uitstaande vorderingen m.b.t. ouderbijdragen inzake excursies/reizen in het VO en een vordering op Koers VO. De voorziening dubieuze debiteuren is per openstaande post bepaald en heeft hoofdzakelijk betrekking op mogelijk oninbare (vrijwillige) ouderbijdragen binnen het VO.

Vordering Ministerie OCW

Dit betreft een vordering op het Ministerie OCW voor het PO. Dit betreft een verschil in het betalingsritme vanuit DUO gedurende het schooljaar en de daadwerkelijke gerealiseerde baten in het PO in het kalenderjaar 2019. Het PO wordt gefinancierd vanuit OCW gefinancierd op basis van schooljaar, waardoor door de afsluiting van het kalenderjaar een vordering ontstaat door het moment van uitbetalen van de OCW-bijdrage. Dit is een jaarlijks terugkerend fenomeen.

Vorderingen op gemeenten

De vorderingen op de gemeenten betreffen vorderingen in verband met schades aan schoolgebouwen, die door de gemeente worden vergoed.

Vooruitbetaalde kosten

De post vooruitbetaalde kosten heeft betrekking op facturen die voor een heel schooljaar vooruitbetaald moeten worden. Dit heeft o.a. betrekking op huurkosten voor studieboeken in het VO (€ 142.308), I CT licentiekosten en leermiddelen (€ 77.151), scholingskosten (€ 11.108), kopieerkosten (€ 24.231) en reizen en excursies (€ 13.115). T.o.v. 2018 is de vordering met ca. € 73.000 gestegen. Dit wordt met name veroorzaakt door de huurkosten voor studieboeken in het VO.

Overige overlopende activa

Dit betreft een vordering op het Vervangingsfonds inzake de laatste periode 2017. Van de laatste periode in 2018 zijn de facturen opgenomen onder de debiteuren.

3. Liquide middelen

3. Liquide middelen

	31/12/19	31/12/18
	€	€
Tegoeden op bank- en girorekeningen	2.495.208	2.137.552
Betaalrekening bestuur	2.456.170	2.077.338
Deposito's en spaarrekeningen	3.853.180	6.003.519
Kasmiddelen	1.778	1.885
Overige liquide middelen	20.715	9.947
Totale liquide middelen	6.370.881	8.152.902

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

Het totale saldo aan liquide middelen is eind 2019 ca. € 1.700.000 lager dan eind 2018. Dit komt m.n. door de negatieve kasstroom uit investeringsactiviteiten voor een bedrag van € 2.017.933.

PASSIVA

4. Eigen vermogen

PASSIVA

	31/12/19	31/12/18
	€	€
Algemene reserve PO	3.910.134	4.187.720
Algemene reserve VO	1.207.798-	29.402
Bestemmingsreserve groei & krimp PO	308.370	523.648
Bestemmingsreserve huisvesting PO	1.233.624	1.233.624
Bestemmingsreserve VO in transitie	200.000	-
Bestemmingsreserve strategisch beleid	500.000	-
Bestemmingsreserve incidentele middelen PO 2020	427.065	-
Bestemmingsreserve incidentele middelen VO 2020	168.131	-
Bestemmingsreserve VO BAPO	73.065	105.106
Totaal eigen vermogen	5.612.591	6.079.500

	Stand per 31-12-2018	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2019
Algemene reserve PO	4.187.720	277.586-	-	3.910.134
Algemene reserve VO	29.402	1.237.200-	-	1.207.798-
Bestemmingsreserve groei & krimp PO	523.648	215.278-	-	308.370
Bestemmingsreserve Huisvesting PO	1.233.624	-	-	1.233.624
Bestemmingsreserve VO in transitie		200.000		200.000
Bestemmingsreserve strategisch beleid		500.000		500.000
Bestemmingsreserve incidentele middelen PO 2020		427.065		427.065
Bestemmingsreserve incidentele middelen VO 2020		168.131		168.131
Bestemmingsreserve VO BAPO	105.106	32.041-	-	73.065
Totaal eigen vermogen	6.079.500	466.909-	-	5.612.591

5. Voorzieningen

5. Voorzieningen

					31/12/19	31/12/18
					€	€
Totaal voorzieningen					3.938.914	3.692.692
	Stand per 31-12-2018	Dotaties 2019	Onttrekking 2019	Vrijval 2019	Rente mutatie (bij contante waarde)	Stand per 31-12-2019
Onderhoudsvoorziening	2.736.620	653.020	854.051		0	2.535.589
Voorziening spaarverlof	72.186	11.288		2.026	0	81.448
Voorziening levensfasebewust beleid	235.505	96.595	57.652	-	0	274.448
Voorziening uitkeringsverplichtingen	53.877	320.332	44.150	-	0	330.059
Voorziening personeel (uitsplitsen)	0					0
Voorziening langdurig zieken	210.395	376.861	52.208	135.579	0	399.469
Voorziening jubilea	384.109		28.837	41.212	3.841	317.901
Totaal voorzieningen	3.692.692	1.458.096	1.036.898	178.817	3.841	3.938.914
Onderverdeling voorzieningen					< 1 jaar	>1 jaar
					€	€
Onderhoudsvoorziening					605.750	1.929.839
Voorziening spaarverlof					2.683	78.765
Voorziening levensfasebewust beleid					14.936	259.512
Voorziening uitkeringsverplichtingen					98.637	231.422
Voorziening langdurig zieken					276.862	122.607
Voorziening jubilea					44.226	273.675
Totaal overige voorzieningen					1.043.094	2.895.820

In 2019 is er een nieuwe schouw uitgevoerd voor de PO-schoolge-
bouwen die niet in aanmerking komen voor vervangende nieuwbouw
en/of renovatie.

Vanaf 2020 zal de jaarlijkse dotatie voor het PO ongeveer € 20.000
hoger zijn. Voor de gebouwen die de komende jaren op de nominatie
staan voor vervangende nieuwbouw en/of renovatie vindt geen
jaarlijkse dotatie meer plaats. Dit betreft De Bouwsteen (is vanaf
1-1-2020 verhuisd naar een tijdelijke locatie), de Groeiplaneet en
Klim-Op. In 2019 is het verduurzamingsproject van OBS West afgerond
en loopt er een ambtelijk traject rondom de renovatie/nieuwbouw van
de Groeiplaneet. Er zijn verschillende voorstellen voor nieuwbouw en
renovatie uitgewerkt.

Voor de schoolgebouwen die in aanmerking komen voor vervangende
nieuwbouw en/of renovatie is vanaf 2018 een bestemmingsreserve
Huisvesting PO gevormd.

De voorziening spaarverlof heeft betrekking op verplichtingen aan
VO-personeel op grond van de spaarverlofregeling. De voorziening
dekt 100% van de genormeerde verplichting. De vrijval in 2019 wordt

veroorzaakt door een medewerker, die in 2019 het restant spaarverlof
heeft opgenomen voorafgaand aan zijn/haar uitdiensttreding.

De voorziening levensfasebewust personeelsbeleid is gebaseerd
op de cao. In het PO heeft het personeel recht op 40 uur en in
het VO heeft personeel recht op 50 uur (beide naar rato van de
werktijdfactor). Voor medewerkers die deze uren niet inzetten voor
directe werktijdvermindering ontstaan (toekomstige) verplichtingen.
Voor deze verplichtingen is een voorziening gevormd die deze lasten
volledig dekt. De medewerkers binnen het VO kunnen digitaal (via
het personeelssysteem) een verzoek tot sparen van hun jaarlijks
tegoed doen bij hun leidinggevende. In overleg tussen medewerker en
leidinggevende wordt dit gehonoreerd. Bij opname van het spaartegoed
worden de uren in mindering gebracht. Binnen het PO worden de
beschikbare uren jaarlijks meegenomen in de normjaartaak. Het saldo
van de voorziening betreft zodoende alleen het VO. In 2019 heeft
er een onttrekking plaatsgevonden van € 57.652. Dit komt omdat
medewerkers binnen het VO gespaarde uren hebben opgenomen.

Werkgevers dragen voor het VO 25 procent bij in de kosten van
de wettelijke en bovenwettelijke werkloosheidsuitkeringen van
medewerkers die de dienst door ontslag hebben verlaten. Bij de
berekening van de hoogte van de voorziening is uitgegaan van
gevallen die op balansdatum bekend waren en van de maximale duur
van de uitkeringsrechten daarvan. Deze verplichtingen zijn opgenomen
in de voorziening uitkeringsverplichtingen.

Voor de vaststelling van de hoogte van de voorziening
jubileumgratificaties zijn alle medewerkers van de stichting
opgenomen die op balansdatum in dienst waren bij stichting BLICK
en die qua leeftijd en diensttijd in aanmerking kunnen komen voor
een jubileumgratificatie. Hierbij wordt rekening gehouden met een
disconteringsvoet (1%) en een blijf kans (de kans dat een medewerker
ook in de toekomst in dienst blijft van BLICK). In 2018 werd eveneens
rekening gehouden met een disconteringsvoet van 1%.
In 2019 is er een schattingswijziging doorgevoerd m.b.t. de voorziening
jubilea. Als norm zijn de gegevens van de PO-Raad aangehouden.
Op deze norm is de blijf-kans verhoogd, o.b.v. de inschatting dat
werknemers langer in dienst blijven bij BLICK. Dit betekent een
verlaging van de voorziening t.o.v. de uitgangspunten, die in 2018 zijn
gehanteerd.

De voorziening is tevens verlaagd, doordat er veel nieuwe medewerkers in dienst zijn gekomen.

De voorziening langdurig zieken is opgenomen ter dekking van toekomstige loonkosten van personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend, geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

6. Langlopende schulden

6. Langlopende schulden

				31/12/19	31/12/18	
				€	€	
Schulden aan kredietinstellingen				-	20.921	
Renteloze lening Gemeente Capelle inzake Wonderwind				-	2.002	
				-	22.923	
	Resterende looptijd in jaren	Stand per 31-12-2018	Aangegane leningen o/g 2019	Aflossing 2019	Stand per 31-12-2019	Renteper- centage
		€		€	€	%
Leasecontract klimaatkosten	5	20.921	-	20.921	-	6
Renteloze lening Wonderwind	6	2.002	-	2.002	-	-
		22.923	-	22.923	-	6
Onderverdeling langlopende schulden				< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar
				€	€	€
Leasecontract klimaatkosten				-	-	-
Renteloze lening Wonderwind				-	-	-
				-	-	-

7. Kortlopende schulden

7. Kortlopende schulden

		31/12/19		31/12/18	
		€		€	
Crediteuren			649.054		543.986
Ministerie van OCW (Model G)					-
Belastingen en premies sociale verzekeringen			1.003.162		1.031.031
Schulden terzake van pensioenen			307.726		254.933
Overige kortlopende schulden					
Kortlopende deel van langlopende schulden		21.029		65.737	
Personeel		14.426		11.078	
Overige		6.592		19.019	
Totaal overige kortlopende schulden			42.047		95.834
Overlopende passiva					
Vakantiegeld		694.542		696.783	
Vooruitontvangen subsidie OCW		211.151		204.092	
Vooruitontvangen subsidie OCW geoormerkt		80.902		88.094	
Nog te besteden subsidies		209.699		91.111	
Accountantskosten		17.900		26.250	
Huisvestingsbijdrage		51.000		51.000	
Salariskosten/personeelskosten		32.571		38.289	
Energie		137.000		120.000	
Nog te betalen diversen		115.723		291.014	
Investeringsubsidies Gemeenten/Rijk		284.969		366.843	
Overig		267.745		119.222	
Totaal overlopende passiva			2.103.202		2.092.697
Totaal overige schulden			4.105.191		4.018.481

Personeel – kortlopende schulden

De kortlopende schuld inzake personeel heeft betrekking op de 13e (netto correctie)salarisrun die eind 2019 nog betaald moet worden en middelen die nog te besteden zijn inzake ‘Personeelsvereniging’ en ‘Lief en Leed’.

Overige – kortlopende schulden

De overige kortlopende schulden hebben met name betrekking op nog te besteden gelden inzake het solidariteitsfonds voor buitenschoolse activiteiten van het VO en inzake techniek projecten van het VO.

Vooruit ontvangen subsidie OCW

Dit betreft eind 2019 de subsidie doorstroomprogramma PO-VO, subsidie prestatiebox en het lesmateriaal VO (7/12 deel 2020). Deze subsidies worden in 2020 besteed.

Vooruit ontvangen subsidie OCW geormerkt

Dit betreft eind 2019 de subsidie doorstroomprogramma vmbo (VO), gelijke kansen (VO) en de lerarenbeurs 2019-2020 . Deze subsidies worden in 2020 besteed. (zie model G). T.o.v. 2018 is het vooruit ontvangen gedeelte van de subsidie gelijke kansen afgenomen.

Nog te besteden subsidies

De nog te besteden subsidies betreft o.a. een subsidie voor Muziek en Techniek. Het bedrag bestaat vnl. uit Esf-gelden, waarvan de vaststelling nog niet heeft plaatsgevonden. Het verschil t.o.v. 2018 betreft Esf-gelden, die in 2019 zijn ontvangen.

Huisvestingsbijdrage

Dit betreft een schuld aan de gemeente inzake een afgesloten convenant voor het schoolgebouw van de Wonderwind. De Wonderwind draagt jaarlijks de materiële subsidie OCW (deel huisvesting) af aan de gemeente, omdat de gemeente het schoolgebouw beheert.

Salariskosten/personeelskosten

Onder deze post is de reservering opgenomen inzake bindingstoelage.

Energie

Dit is een reservering van energielasten voor een van de PO-scholen waarvan de vordering onzeker is. Deze zal tot de termijn van verjaring worden gehandhaafd.

Nog te betalen diversen

De nog te betalen diversen bestaat o.a. uit de schatting van de te betalen malus van het vervangingsfonds, een transitievergoeding, het gebruik van sportvelden, kosten m.b.t. de werkdrukmiddelen en inhuur van personeel. De schuld neemt t.o.v. 2018 met ca. € 175.000 af. Dit wordt veroorzaakt door een reservering voor een afwikkeling van een dienstverband in 2018. Dit bedrag is in 2019 vrijgevallen (zie de toelichting op de post overige onder de overige personeelskosten).

Investeringsubsidies gemeenten

Subsidies van gemeenten inzake materiële vaste activa (1e inrichting en brede school) worden gereserveerd. Gelijktijdig met de afschrijvingen op de betreffende vaste activa, valt jaarlijks een deel van de ontvangen subsidie vrij. Derhalve is het bedrag t.o.v. 2018 met € 81.873 afgenomen.

Overig

Dit betreft de subsidieregeling Denk & Doe Mee!-fonds van de gemeente Capelle voor het dakterras en tuin op het dak van het IJsselcollege (€ 157.705). In 2019 is een subsidie van € 180.000 ontvangen. Het verschil € 22.295 is reeds in 2019 besteed. De post overig betreft tevens de vooruit ontvangen ouderbijdragen m.n. voor reizen in 2020 voor leerlingen van het VO (€ 89.140) en vooruit ontvangen compensatie voor loonkosten (€ 20.900). Het vooruit ontvangen bedrag is in 2019 € 148.523 hoger dan 2018 door de ontvangen subsidie voor het dakterras.

Model G

G1 – Subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	Prestatie afgerond Ja/Nee
Gelijke kansen in het onderwijs	GKO17004	20/12/17	€ 75.657	€ 75.657	Nee
Doorstroomprogramma VMBO	1224361	13/07/17	€ 21.000	€ 21.000	Nee
Doorstroomprogramma VMBO	DHAVO19047	28/11/18	€ 49.000	€ 24.500	Nee
Doorstroomprogramma po-vo	DPOVO19053	22/08/19	€ 70.000	€ 35.000	Nee
Rijksbijdrage technisch VMBO	17190 M	26/11/19	€ 146.479	€ 146.479	Ja
Lerarenbeurs 2018-2019	930060-1	20/09/18	€ 19.201	€ 19.201	Ja
Lerarenbeurs 2018-2019	928764-1	20/09/18	€ 12.093	€ 12.093	Ja
Lerarenbeurs 2018-2019	928764-1	20/09/18	€ 12.093	€ 12.093	Ja
Lerarenbeurs 2018-2019	928764-1	20/09/18	€ 12.093	€ 12.093	Ja
Lerarenbeurs 2018-2019	929308-1	20/09/18	€ 12.093	€ 12.093	Ja
Lerarenbeurs 2018-2019	929280-1	20/09/18	€ 12.093	€ 12.093	Ja
Lerarenbeurs 2018-2019	929073-1	20/09/18	€ 9.674	€ 9.674	Ja
Lerarenbeurs 2019-2020	1006347-1	20/09/19	€ 12.093	€ 12.093	Nee
Lerarenbeurs 2019-2020	1006813-1	20/09/19	€ 12.093	€ 12.093	Nee
Lerarenbeurs 2019-2020	1006845-1	20/09/19	€ 12.093	€ 12.093	Nee
Lerarenbeurs 2019-2020	1012282-1	20/11/19	€ 11.790	€ 11.790	Nee
Subsidie lenteschool 2019	LENZO19087	05/04/19	€ 24.750	€ 24.750	Ja
			€ 524.294	€ 464.794	

G1 – Subsidies zonder verrekeningsclausule

Niet van toepassing

4.9 Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa

Langlopende contracten	1-5 jaar €	> 5 jaar €
Onderhoudscontracten kopieermachine	85.667	
Dienstverleningscontract Administratiekantoor		
Dienstverleningscontract Software leverancier administratie		
Leasecontract devices (Ipads en Chromebooks)	215.468	

Leermiddelen

De stichting heeft in kalenderjaar 2016 een Europese Aanbesteding opgestart voor de leermiddelen in het VO. De stichting is een vanaf 1 februari 2017 een nieuwe verplichting aangegaan met Van Dijk Educatie voor de aankoop van leermiddelen. De overeenkomst is aangegaan voor de duur van 4 jaar.

De stichting heeft in kalenderjaar 2019 een Europese Aanbesteding opgestart voor de leermiddelen in het PO. De raamovereenkomst met Heutink Primair Onderwijs B.V. gaat in op 1 maart 2019 en heeft een looptijd van twee jaar tot 1 maart 2021. Vanaf 1 maart 2021 kan de raamovereenkomst twee keer met één jaar worden verlengd, tenzij BLICK uiterlijk drie maanden voor de expiratedatum schriftelijk heeft aangegeven de raamovereenkomst te willen beëindigen. Op 1 maart 2023 eindigt de raamovereenkomst van rechtswege.

Schoolmeubilair

De stichting heeft een raamovereenkomst afgesloten met Presikhaaf Schoolmeubelen voor 4 jaar (ingangsdatum: 24 november 2015) met een optie tot verlenging van twee maal 1 jaar voor levering van schoolmeubilair en het verrichten van samenhangende diensten.

Natuurontwikkeling Vergroenen schoolplein Obs De Tweemaster.

Op 3 juni 2019 heeft OBS de Tweemaster € 15.000 van het Prins Bernhard Cultuurfonds ontvangen voor het vergroenen van het schoolplein. De realisatie moet binnen 2 jaar plaatsvinden. De Tweemaster ontvangt voor dit project tevens een bijdrage van in totaal € 28.600 van IJsselkids, de sponsorloop en de ouderraad.

Nieuwbouw Groeiplaneet

Er is met de gemeente een nieuwbouwovereenkomst voor de verduurzaming van de Groeiplaneet gesloten, waarbij de gemeente in totaal 4,6 miljoen, inclusief projectkosten, zal bijdragen. BLICK zal een bedrag ter grootte van 1,1 miljoen bijdragen aan de verduurzaming van de Groeiplaneet.

Nieuwbouw Klim-Op

Er is met de gemeente op 8 januari 2019 een beschikking voor de nieuwbouw van OBS Klim-Op overeengekomen in de herontwikkeling van de locatie Meeuwensingel. De projectvoorbereiding zal medio 2019 worden opgestart.

Schoonmaakcontract

De stichting heeft een overeenkomst afgesloten met CSU voor 1 jaar (ingangsdatum: 31 december 2018) met een optie tot verlenging van twee maal 1 jaar voor de schoonmaak voor zes PO-locaties en een VO-locatie. De overeenkomst eindigt per 31 januari 2021 van rechtswege.

De stichting heeft een overeenkomst afgesloten met Promen voor 3 jaar (ingangsdatum: 1 januari 2014) met een optie tot verlenging van drie maal 1 jaar voor de schoonmaak voor zeven PO-locaties.

Energie

De stichting heeft in kalenderjaar 2015 een Europese Aanbesteding opgestart in samenwerking met Energie voor Scholen. Dit heeft geleid tot contracten met de leveranciers Vrije Energieproducent (voor gas) en Eneco Business BV (voor elektra). De looptijd van deze contracten is t/m 31-12-2020.

Pensioenrechten

BLICK heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

De instelling heeft een voor haar werknemers toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komen de werknemers die op de pensioengerechtigde leeftijd recht hebben op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd. De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP.

Aan het ABP worden premies betaald waarvan een deel door de werkgever en een deel door de werknemer wordt betaald. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Dit pensioenfonds heeft een actuele dekkingsgraad van 97,8%

(per 31 december 2019). De gemiddelde dekkingsgraad over de afgelopen 12 maanden bedroeg 95,8%. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de ‘verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering’. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening

Langlopende vordering

Op het ministerie van OCW bestaat een langlopende vordering VO van € 648.052 als gevolg van de overgang van declaratiebekostiging op het baten en lastenstelsel. De vordering, die op nihil is gewaardeerd, zal pas geeffectueerd kunnen worden bij liquidatie. Als gevolg van het feit dat de langlopende vordering pas bij liquidatie kan worden geeffectueerd en daarmee een oneindige looptijd kent, benadert de reële waarde per 31 december 2019 de gepresenteerde waarde per 31 december 2019.

Spaarbapo

Per balansdatum hebben 6 medewerkers spaarbaporechten. Het gaat om totaal uren 893 uren (2018: 3.519 uren). De bestemmingsreserve BAPO dekt deze rechten volledig.

4.10 Toelichting op de staat van baten en lasten over 2019

SEGMENTATIE van de exploitatie 2019

	Realisatie TOTAAL 2019 €	Realisatie VO 2019 €	Realisatie PO 2019 €	Realisatie CvB 2019 €	Realisatie RvT 2019 €	Realisatie STAF 2019 €
Baten						
Rijksbijdragen	29.092.108	11.792.614	17.431.109	131.615-	-	
Overheidsbijdragen / subsidies overige overheer	393.104	58.029	299.448		-	35.627
Overige baten	657.576	222.717	356.242	78.617	-	
Totaal baten	30.142.788	12.073.360	18.086.799	52.998-	-	35.627
Lasten						
Personeelslasten	24.333.011	9.165.664	12.790.655	971.256	30.730	1.374.706
Afschrijvingen	663.405	253.924	378.146	2.086	-	29.249
Huisvestingslasten	2.135.538	726.448	1.316.344	4.892-	-	97.638
Overige lasten	3.453.326	1.100.542	1.283.723	468.681	184.008	416.372
Doorbelasting	-	1.208.375	1.730.548	819.732-	214.738-	1.904.453-
Totaal lasten	30.585.280	12.454.953	17.499.416	617.399-	-	13.512
Saldo baten en lasten	442.492-	381.593-	587.383	670.397-	-	22.115
Financiële baten en lasten	24.417-	1.152-	1.150-			22.115-
Nettoresultaat	466.909-	382.745-	586.233	670.397-	-	-
Nettoresultaat begroot	863.643-	2.341-	539.183-	322.119-	-	-

De lasten van de centrale kosten (staf, college van bestuur, raad van toezicht, gezamenlijke kosten) worden verdeeld over de PO-scholen en de VO-scholen op basis van de totale baten van elk segment.

Tevens heeft er een aanzienlijke dotatie in het VO voor de voorziening uitkeringsplichtigen en langdurig zieken van € 359.000 plaatsgevonden.

De resultaten van het PO en VO zijn in 2019 sterk beïnvloed door een de compensatie van OCW van 2,37% voor de cao-verhoging PO in 2020 en de incidentele bijdrage convenant aanpak lerarentekort in het PO van € 256.065. Voor het VO is er een incidentele bijdrage verstrekt van € 168.131 (zie ook de toelichting bij de baten).

Exploitatie BLICK op Onderwijs

BATEN

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Baten			
Rijksbijdragen			
Rijksbijdragen OCW	25.716.191	25.447.474	25.910.304
Geoormerkte subsidies Ministerie van OCW	-	-	-
Vrijval investeringssubsidies OCW	-	-	-
Overige subsidies OCW	2.143.107	1.286.654	1.329.848
Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	1.232.807	1.010.141	1.151.402
Totaal Rijksbijdragen	29.092.106	27.744.269	28.391.554
Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden			
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	311.230	294.070	1.008.594
Overige overheidsbijdragen	-	-	-
Vrijval investeringssubsidies gemeenten	81.873	81.871	89.524
Baten voorgaand jaar / incidentele baten	-	-	-
Totaal Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	393.104	375.941	1.098.118
Overige baten			
Verhuur	203.546	199.470	207.548
Overige inkomsten personeel	107.227	-	34.872
Overige inkomsten personeel - Expertisecentrum	144.519	310.576	204.324
Sponsoring	-	-	-
Ouderbijdragen	145.624	181.000	160.749
	600.916	691.046	607.492
Vergoeding salariskosten	-	-	-
Overige	56.660	27.500	73.722
	56.660	27.500	73.722
Totaal overige baten	657.576	718.546	681.214
Totaal baten	30.142.786	28.838.756	30.170.887

In 2019 zijn de Rijksbijdragen circa € 1,2 miljoen hoger dan begroot als gevolg van de compensatie door OCW van de loonkosten en sociale lasten over 2018-2019 en voor de cao-verhoging in het PO in januari 2020 van 4,5%. In 2019 is er voor deze loonsverhoging 2,37% bijgedragen. Het restant volgt in 2020. Tevens is er een incidentele bijdrage verstrekt convenant aanpak lerarentekort van € 99,25 per leerling in het PO ad € 256.065. In februari 2020 wordt voor deze bijdrage een eenmalige uitkering van € 875 bruto per fte uitgekeerd. Voor het VO is er een incidentele bijdrage van € 154,96 per leerling verstrekt ad € 168.131. Voor deze

bijdrage is nog geen definitieve bestemming bepaald, dit gebeurt in 2020 en wordt meegenomen in de cao-onderhandelingen. Voor dit bedrag is per 31 december 2019 een bestemmingsreserve gevormd. Het totale bedrag van de incidentele bijdrage en de compensatie van 2,37% voor het PO bedraagt € 427.065. Voor dit bedrag is tevens per 31 december 2019 een bestemmingsreserve gevormd.

In 2019 is de bijdrage voor het onderwijsachterstandenbeleid gewijzigd. Deze wijziging had een positieve uitwerking voor BLICK voor ca. € 275.000. Niet begrote rijksbijdragen waren o.a. gelijke kansen in het onderwijs en de lente-zomerscholen voor een bedrag van ca. € 77.000. De baten van het Samenwerkingsverband zijn in 2019 voornamelijk gestegen door de verhoging van het bedrag per leerling.

De overige baten zijn in 2019 ca. € 61.000 lager dan begroot. Deze daling wordt veroorzaakt door de lager inkomsten van het Expertisecentrum. In 2020 worden er maatregelen genomen om de inkomsten van het Expertisecentrum te verhogen. Conform 2018 is er in 2019 minder dan begroot door de scholen van de expertise van het centrum gebruik gemaakt. De overige inkomsten personeel stijgen met € 107.227 t.o.v. de begroting. Deze inkomsten betreffen gedetacheerde medewerkers, o.a. bij Wijzer in Opvang en PCPO.

LASTEN

	2019 €	2019 €	2018 €
Personeelslasten			
Brutolonen en salarissen	16.724.343	16.140.839	16.239.579
Sociale lasten	3.268.971	3.189.124	3.216.023
Pensioenlasten	2.666.593	2.601.460	2.315.444
Totale personeelslasten	22.659.907	21.931.422	21.771.046
Overige personele lasten			
Dotatie personele voorzieningen	682.790	208.728	303.946
Uitzendkrachten, declaranten, ed	1.037.972	417.805	1.462.068
Bedrijfsgezondheidszorg	68.830	147.000	80.581
Cursuskosten	197.676	191.250	214.012
Overige	373.740	446.600	564.907
Totaal overige personele lasten	2.361.008	1.411.383	2.625.514
Af: Uitkeringen	687.904-	14.000-	723.258-
Totale personeelslasten	24.333.011	23.328.805	23.673.302
Uitsplitsing personeel naar Fte		2019	2018
Directie		22	24
Onderwijzend personeel		232	228
OOP		64	61
		318	313

De personeelslasten zijn ca. € 728.000 hoger dan begroot. Deze hogere kosten worden gecompenseerd door de uitkeringen van het vervangingsfonds het UWV en Risicofonds. Deze uitkeringen zijn ca. € 674.000 hoger dan begroot. Tevens heeft er voor ca. € 123.000 inzet plaatsgevonden voor werkzaamheden vanuit de middelen van het Samenwerkingsverband voor de basisondersteuning (zie toelichting overige administratie- en beheerlasten). De personeelslasten zijn per saldo ca. € 69.000 lager dan begroot.

De overige personeelskosten zijn ca. € 950.000 hoger dan begroot. Dit wordt voor een bedrag van € 620.000 vnl. veroorzaakt door de inhuur van personeel. Inhuur heeft plaatsgevonden t.b.v. het primaire proces in verband met vacatures en ziektevervanging. Dit komt voornamelijk door de krapte op de arbeidsmarkt. Daarnaast zijn in 2019 vanwege ziektevervanging en vacatures een interim bestuurder en interim directeuren aangesteld op een aantal scholen (Kortland, Groeiplaneet en Ontdekrijk) en bij de staf / college van bestuur. De hogere salariskosten en uitzendkrachten/declaranten worden deels gecompenseerd door de uitkeringen vanuit het UWV (zwangerschapsverlof/WAZO) en het Vervangingsfonds (voornamelijk ziektevervanging) voor een bedrag van € 687.904.

De dotatie personele voorzieningen is voor ca. € 474.000 hoger dan begroot, door hoge dotaties in het VO voor de voorziening uitkeringsplichtigen en langdurig zieken.

De onttrekkingen aan de personele voorzieningen spaarverlof, levensfase bewust beleid, langdurig zieken en jubilea zijn, voor een bedrag van € 102.540, verwerkt in de zogenaamde "loonjournaalpost" en opgenomen bij de personele lasten. Een bedrag van € 88.846 betreft een vrijval van een uitkeringsgerechtigde die in 2018 middels de overige personeelskosten was voorzien en derhalve in 2019 bij de overige personeelskosten is vrijgefallen. Een bedrag van € 44.150 is direct door OCW ingehouden en betreft een negatieve bate. De post overige is ca. € 73.000 lager dan begroot en € 191.000 lager dan 2018. Dit wordt veroorzaakt doordat in 2018 er voor ca. € 184.000 aan afwikkeling dienstverbanden is opgenomen. Deze kosten zijn in 2019 weer vrijgefallen, zodat er een verschil van ca. € 370.000 t.o.v. 2018 ontstaat. Dit verschil wordt in 2018 verlaagd met een vrijval van langdurig zieken en spaarverlof. In 2019 zijn overige kosten, zoals werving, wkr forfaitaire ruimte, verrekening uitkeringskosten en attenties personeel, hoger. Hierdoor zijn de kosten t.o.v. de vrijval van ca € 184.000 per saldo slechts € 100.000 lager.

Afschrijvingen

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Afschrijvingen			
Gebouwen	77.450	91.563	51.131
Inventaris en apparatuur en ICT	283.140	283.918	331.148
Meubilair	143.416	146.975	139.461
Overige materiele vaste activa	70.708	69.957	71.017
Leermiddelen	88.692	98.738	93.860
	<u>663.406</u>	<u>691.150</u>	<u>686.617</u>
Waardeverlies agv desinvestering	-	3.980-	-
Totaal afschrijvingen	<u>663.406</u>	<u>687.171</u>	<u>686.617</u>

De afschrijvingslasten zijn lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat een aantal investeringen in 2019 lager is uitgevallen dan begroot. Daarnaast hebben er een aantal investeringen later in het jaar plaatsgevonden, waardoor de afschrijvingsperiode later is gestart. Een aantal investeringen is doorgeschoven naar 2020.

Huisvestingslasten

	2019 €	2019 €	2018 €
Huisvestingslasten			
Huur	112.502	49.555	39.710
Dotatie onderhoudsvoorziening	653.020	908.423	382.207-
Onderhoud	237.415	252.667	255.500
Energie en water	363.880	395.200	434.249
Schoonmaakkosten	607.690	553.900	520.932
Heffingen	37.170	41.050	28.369
Tuinonderhoud	16.361	30.400	26.456
Bewaking/beveiliging	32.912	17.220	14.279
Planmatig onderhoudsbeheer	19.365	-	4.790
Nieuwbouw IJsselcollege	-	-	-
Overige huisvestingslasten	55.225	54.000	162.218
Totaal huisvestingslasten	<u>2.135.538</u>	<u>2.302.415</u>	<u>1.104.296</u>

De totale huisvestingslasten zijn € 167.000 lager dan begroot als gevolg van een lagere/geen dotatie in de onderhoudsvoorziening. De lagere/geen dotatie ad € 182.903 van de onderhoudsvoorziening heeft betrekking op de locaties van de Groeiplaneet, Klim-Op (2 locaties) en De Bouwsteen. Deze gebouwen komen in aanmerking voor vervangende nieuwbouw en renovatie. Concrete meerjarenonderhoudsplannen voor deze locaties ontbreken derhalve, waardoor niet meer wordt voldaan aan de criteria voor het vormen van een onderhoudsvoorziening. Voor deze panden is vanaf 2018 een bestemmingsreserve Huisvesting PO gevormd.

De huur is ca. € 63.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door huur van sportaccommodaties en examenruimten door het VO. De hogere schoonmaakkosten worden veroorzaakt door een prijsverhoging in 2019.

Overige lasten

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Overige lasten			
Kantoorbenodigdheden	13.738	18.995	17.540
Administratiekantoor	25.504	95.000	71.211
Accountantskosten	34.361	30.000	40.003
Telefoon, porti- en drukwerkkosten	72.420	67.300	55.392
Deskundigenadvies	416.740	239.600	331.121
Overige administratie- en beheerlasten	568.438	688.455	235.209
Totaal administratie- beheerlasten	1.131.201	1.139.350	750.476
Inventaris	35.439	41.450	51.952
Computerbenodigdheden (incl licenties)	596.594	667.316	523.879
Bibliotheek/mediatheek	29.380	29.600	37.121
Reproductiekosten	163.529	140.750	126.955
Leermiddelen	659.908	716.210	722.524
Overige inventaris, apparatuur en leermiddelen	2.460	2.000	11.828
Totaal inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.482.391	1.597.326	1.474.260
Representatiekosten	15.189	17.050	13.487
Testen en toetsen	46.057	19.600	45.878
Sportdagen, vieringen, reises en excursies	124.458	156.100	139.975
Contributies en abonnementen	97.346	75.085	102.830
PR & Marketing	201.266	98.000	71.515
Bijdrage derden	53.140	83.416	74.698
Medezeggenschapsraad	14.099	39.490	5.047
Verzekeringen	15.640	25.850	14.596
Projecten/TSO kosten	184.523	-	28.997
Culturele vorming	31.852	37.550	31.392
Kosten voorgaand jaar	-	-	-
Dotatie overige voorzieningen	-	-	-
Overige lasten	56.161	68.862	62.131
Totaal overige lasten	839.731	621.003	590.545
TOTAAL OVERIGE LASTEN	3.453.323	3.357.679	2.815.281
	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Honorarium onderzoek jaarrekening	26.706	30.000	29.003
Honorarium andere controle opdrachten	7.655	-	11.000
Honorarium fiscale adviezen	-	-	-
Honorarium niet controle opdrachten	-	-	-

De overige lasten zijn in 2019 ca. € 96.000 lager dan begroot en ca.€ 638.000 hoger dan in 2018.

Administratie- en beheerlasten

De grootste verschillen t.o.v. de begroting ontstaan door de kosten van het administratiekantoor (- € 69.000) en het deskundigenadvies (€ 120.000). De post deskundigheidsadvies is overschreden in verband met extra juridische- en advieskosten. Het administratiekantoor is in 2019 minder taken uit gaan voeren, zij zijn alleen nog verantwoordelijk voor de loonadministratie. De overige administratie- beheerlasten zijn ca. € 120.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat de kosten voor basisondersteuning ca. € 123.000 lager zijn dan begroot. Dit verschil is in formatieve inzet benut. De beheer en bestuurskosten zijn ca € 33.000 lager dan begroot. Het verschil t.o.v. 2018 bedraagt ca € 333.000. Dit wordt m.n. veroorzaakt door hogere kosten beheer en bestuur.

Accountantskosten

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Honorarium onderzoek jaarrekening	26.706	30.000	29.003
Honorarium andere controle opdrachten	7.655	-	11.000
Honorarium fiscale adviezen	-	-	-
Honorarium niet controle opdrachten	-	-	-

Inventaris, apparatuur en leermiddelen

In 2019 is voor ca. € 71.000 minder aan leermiddelen uitgegeven, dan begroot. Dit wordt gecompenseerd door de hogere uitgaven van computerbenodigdheden en licenties. Er wordt in toenemende mate gebruik gemaakt van digitale leermiddelen. Tevens is in het PO is besloten om de ICT-investeringen in devices (IPads en Chromebooks) te leasen. Als gevolg hiervan zijn de kosten hoger. Deze zullen in de komende jaren verder toenemen.

Overige lasten

De projectkosten ad € 184.523 zijn niet begroot. Deze kosten hebben betrekking op kosten, waar extra baten tegenover staan en vooraf moeilijk te begroten zijn. Deze projecten zijn o.a. ouderbetrokkenheid, muziek, gelijke kansen, taal en gezondheid en doorstroomprogramma PO/VO.

De PR & marketingkosten zijn ca. € 103.000 hoger dan begroot. De kosten betreffen het verbeteren van de website, ontwerpen en drukken van schoolkalenders, folders etc. en social media.

De kosten voor sportdagen, vieringen, reisjes etc. waren ca. € 32.000 lager dan begroot.
De kosten van maatschappelijk werk (inzet derden) waren ca. € 30.000 lager dan begroot.

Financiële baten en lasten

	Realisatie 2019 €	Begroting 2019 €	Realisatie 2018 €
Financiële baten			
Rente spaarrekening	4.995	-	2.083
Obligatierenten	-		-
	<u>4.995</u>	<u>-</u>	<u>2.083</u>
Financiële lasten			
Rentelasten	24.329	20.200	23.389
Overige financiële lasten	5.083	6.130	7.398
	<u>29.411</u>	<u>26.330</u>	<u>30.787</u>
Saldo financiële baten en lasten	<u>24.417-</u>	<u>26.330-</u>	<u>28.704-</u>

De rentelasten hebben betrekking op lease van binnenklimaatkasten.
Deze leasecontracten lopen in 2020 af.

Voorstel bestemming exploitatiesaldo

Het bestuur stelt voor om het nettoresultaat ten bedrage van € 466.909 negatief als volgt te verdelen:

Voorstel bestemming exploitatiesaldo

	Stand per 31-12-2018	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2019
Algemene reserve PO	4.187.720	€ -277.586	-	3.910.134
Algemene reserve VO	29.402	€ -1.237.200	-	1.207.798-
Bestemmingsreserve groei & krimp PO	523.648	€ -215.278	-	308.370
Bestemmingsreserve Huisvesting PO	1.233.624	€ -	-	1.233.624
Bestemmingsreserve VO in transitie	-	€ 200.000		200.000
Bestemmingsreserve strategisch beleid	-	€ 500.000		500.000
Bestemmingsreserve incidentele middelen PO 2020	-	€ 427.065		427.065
Bestemmingsreserve incidentele middelen VO 2020	-	€ 168.131		168.131
Bestemmingsreserve VO BAPO	105.106	€ -32.041	-	73.065
Totaal eigen vermogen	<u>6.079.500</u>	<u>€ -466.909</u>	<u>-</u>	<u>5.612.591</u>

Het voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

4.11 Gebeurtenissen na balansdatum

Met de gemeente is op 8 januari 2019 een beschikking overeengekomen waarbij BLICK tijdelijke huisvesting geboden wordt met ingang van medio 2019/eind 2019 vooruitlopend op permanente vestiging elders in Capelle. Afspraken over de definitieve locatie zal in de loop van 2020 besproken worden.

Coronacrisis

In het voorjaar van 2020 heeft zich een belangrijke gebeurtenis voorgedaan in de wereld die gevolgen heeft voor BLICK. De uitbraak van het Coronavirus (Covid-19) heeft veel gevolgen gehad voor onze scholen. Vanaf 16 maart 2020 is op onze scholen geen regulier onderwijs meer verzorgd. Met maximale inzet van onze medewerkers hebben onze leerlingen onderwijs-op-afstand ontvangen en zijn de schoolexamens binnen de richtlijnen afgenomen. Financieel heeft de Coronacrisis slechts kleine gevolgen. De overheid voert de maandelijkse betaling gewon uit, zodat wij alle salarissen regulier kunnen overmaken naar onze medewerkers. De impact op de totale financiën zal de continuïteit van de organisatie niet beïnvloeden. Zo is bijvoorbeeld de grote zomerschoonmaak binnen de schoonmaakcontracten reeds in het voorjaar uitgevoerd. Schoolreizen en excursies zijn, conform de annuleringsvoorwaarden, geannuleerd.

Model D Gegevens over de Rechtspersoon

Bestuursnummer: 41545
Naam instelling: Stichting BLICK op onderwijs
Postadres: Postbus 776
Postcode/Plaats: 2900 AT CAPELLE AAN DEN IJSSEL
Telefoon: 085 105 02 30
E-mail: info@blickoponderwijs.nl
Internet-site: www.blickoponderwijs.nl

Brin nummer	Naam school	Sector	Aantal leerlingen 2019	Aantal leerlingen 2018
11HT	De Bouwsteen	SBO	203	206
14DZ	Openbare basisschool De Klim-Op	PO	263	255
14JK	KC Ontdekrijk	PO	186	183
15HR	Openbare basisschool De Catamaran	PO	172	147
15KL	Openbare basisschool De Tweemaster	PO	402	378
15NA	Openbare basisschool West	PO	580	601
15PO	Openbare basisschool De Wonderwind	PO	82	94
20OQ	Openbare basisschool Kortland	PO	369	405
20PN	Openbare basisschool De Groeiplaneet	PO	299	313
20BH	IJsselcollege	VO	994	1.087
Totaal			3.550	3.669

Model E Overzicht verbonden partijen

OVERIGE VERBONDEN PARTIJEN

Samenwerkingsverband passend primair onderwijs Aan den IJssel

Juridische vorm: Stichting
Statutaire zetel: Capelle aan den IJssel
Code activiteiten: 4.
Eigen Vermogen: € 229.441 positief (per 31 december 2018)
Resultaat jaar: € 406.523 positief (jaarrekening 2018)
Art2: 403 BW: n.v.t.
Deelname: n.v.t.
Consolidatie: n.v.t.

Samenwerkingsverband Koers VO

Juridische vorm: Vereniging
Statutaire zetel: Rotterdam
Code activiteiten: 4.
Eigen Vermogen: € 4.710.187 positief (per 31 december 2018)
Resultaat jaar: € 1.295.399 positief (jaarrekening 2018)
Art2:403 BW: n.v.t.
Deelname: n.v.t.
Consolidatie: n.v.t.

Model F Wet Openbaarmaking Publieke middelen gefinancierde Topinkomens

Er zijn geen personeelsleden die met hun inkomen het gemiddeld belastbaar loon van onze ministers overschrijden.

Model H Bezoldiging bestuurders en toezichthouders

Ook onderwijsinstellingen dienen, op basis van de ‘regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren’, vast stellen welke klasse van toepassing is voor het bezoldigingsmaximum voor de topfunctionarissen.

De klasseindeling is afhankelijk van 3 criteria, te weten: baten per kalenderjaar, aantal leerlingen en aantal onderwijssoorten. Elk van deze criteria levert volgens de bijbehorende tabellen zogenaamde ‘complexiteitspunten’ op. De optelling van de complexiteitspunten bepaalt vervolgens de klasseindeling. Het totaal van het aantal complexiteitspunten binnen BLICK is 14. Dit totaal zorgt er voor dat BLICK in categorie E (13-15 complexiteitspunten) valt, met een bijbehorend bezoldigingsmaximum van € 164.000 voor het CvB.

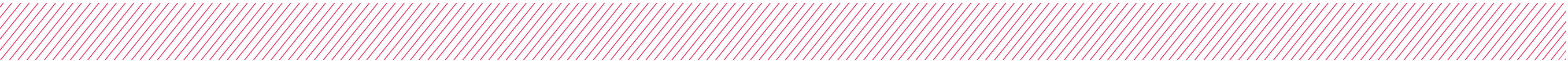
Met deze vaststelling wordt ook de maximale vergoeding voor de leden van de raad van toezicht bepaald.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2019			
bedragen x € 1			
	M.E. Willemsen	M. Schouten	E. Smit
Functiegegevens	Lid CvB	Voorzitter CvB	Voorzitter CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2019	[01/01] – [30/06]	[01/01] – [30/11]	[01/10] – [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,55	1,0
Dienstbetrekking?	ja	nee	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 67.550	€ 81.745	€ 30.000
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 10.085	N.v.t.	€ 4.954
Subtotaal	€ 77.635	€ 81.745	€ 34.954
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 82.000	€ 82.692	€ 41.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 77.635	€ 81.745	€ 34.954
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2018			
bedragen x € 1			
	M.E. Willemsen	F.E. Peeze	
Functiegegevens	Voorzitter CvB	Lid CvB	
Aanvang en einde functievervulling in 2018	[01/01] – [31/12]	[01/01] – [30/09]	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	
Dienstbetrekking?	ja	ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 135.938	€ 59.083	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.122	€ 12.818	
Subtotaal	€ 154.061	€ 71.900	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 158.000	€ 118.500	
Bezoldiging	€ 154.061	€ 71.900	

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12

Gegevens 2018

bedragen x € 1	M. Schouten
Functiegegevens	Bestuurder a.i.
Kalenderjaar	2018
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	[08/01] – [31/12]
Aantal kalendermaanden	12
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 182
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 266.400
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 209.300
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 163.111
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 163.111
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0
Bezoldiging	€ 163.111
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	

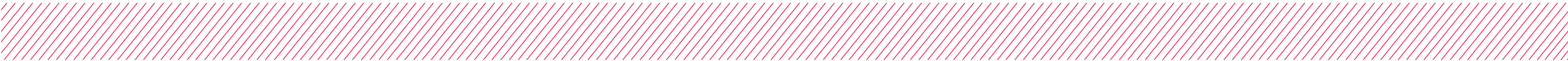
1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2019

bedragen x € 1	J. van Loon	S. El Quazizi
Functiegegevens	Voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	[01/01 – 31/12]	[01/01 – 31/12]
Bezoldiging		
Bezoldiging	€ 7.000	€ 5.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 24.600	€ 16.400
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 7.000	€ 5.500
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2018

bedragen x € 1	J. van Loon	J. van Loon	S. El Quazizi
Functiegegevens	Lid	Voorzitter	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	[01/07 – 08/10]	[09/10 – 31/12]	[01/01 – 31/12]
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 1.375	€ 1.750	€ 5.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 4.296	€ 5.340	€ 15.800

(vervolg) 1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2019

bedragen x € 1	D.J. De Bruijn	I. Dulfer	J.A. van der Brug
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	[01/01 – 31/12]	[01/01 – 31/12]	[01/01 – 31/12]
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 5.500	€ 5.500	€ 5.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 16.400	€ 16.400	€ 16.400
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag			
Bezoldiging	€ 5.500	€ 5.500	€ 5.500
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2018

bedragen x € 1	D.J. De Bruijn	I. Dulfer	J.A. van der Brug
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	[02/07 – 31/12]	[11/12 – 31/12]	[01/07 – 31/12]
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 2.750	€ 0	€ 2.750
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 7.836	€ 1.274	€ 7.900

(vervolg) 1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2019

bedragen x € 1	
Functiegegevens	
Aanvang en einde functievervulling in 2019	
Bezoldiging	
Bezoldiging	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	
Bezoldiging	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	

Gegevens 2018

bedragen x € 1	G. Gravesteijn-Witvoet	L.B. Vissers	C. van den Heuvel
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	[01/01 – 01/10]	[01/01 – 01/07]	[01/01 – 31/12]
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 5.250	€ 2.750	€ 5.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 17.775	€ 7.900	€ 15.800

1d. N.v.t.

1e. De totale bezoldiging van een topfunctionaris

In onderstaand staatje staat de totale bezoldiging van een topfunctionaris alsmede degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor al zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechts-personen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen).

Gegevens 2019

bedragen x € 1		M.E. Willemsen
Bezoldiging		€ 75.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.

Gegevens 2018

bedragen x € 1		M.E. Willemsen
Totale bezoldiging		N.v.t.

Ondertekening

Naam	Functie in het CvB	Ondertekening	Datum
mw. drs. E. Smit*	voorzitter*		

*Per 1 oktober 2019 is mevrouw E. Smit als nieuwe voorzitter CvB aangesteld

Naam	Functie in de RvT	Ondertekening	Datum
Dhr. J. van Loon	voorzitter*		
Mw. I. Dulfer	vice-voorzitter		
Mw. J. van der Brug	lid		
Dhr. D.J. de Bruijn	lid		
dhr. S. EL-Ouâzizi	lid		

Overige gegevens**Controleverklaring van de onafhankelijke accountant**

Aan: De raad van toezicht van Stichting BLICK op Onderwijs

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019**Ons oordeel**

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting BLICK op Onderwijs te Capelle aan den IJssel gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting BLICK op Onderwijs op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen.

Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting BLICK op Onderwijs, zoals vereist

in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatie-bepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720.

Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Zoetermeer, 29 mei 2020
Astrum Onderwijsaccountants B.V.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Drs. N.E. Lansbergen RA EMITA RE

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.

Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Stichting BLICK op onderwijs

tel 085 105 02 30 / info@blickoponderwijs.nl / www.blickoponderwijs.nl

© Stichting BLICK op onderwijs, maart 2020